

Történeti és statisztikai adatok az 1900. évről.

Ismét egy határkövéhez értünk a tűnő időknek; igen hatalmas határkövéhez, mely elmúlt évszázadunkat zárja le, helyet adva újabb reményeknek s egymást folytonosan váltó újabb eseményeknek.

Ifjú intézményünk a letűnt századnak csak két utolsó évtizedére tekinthet vissza, de annál nagyobb megnyugvással, önérzettel és benső örömmel. A kisdéd intézménynek születésekor rögzös s nehezen lekiüzdhető akadályokkal kijelölt pályája, most már részben befutva, egy folytonosan erősödő ragyogóan fényes pályát mutat, eredményét a lankadatlan munkának s törhetetlen szorgalomnak és biztos jelét az elérendő tökélyesbülésnek.

Nem lehet célunk, hogy e fontos történelmi mozzanat alkalmából intézményünk történelmét részletezzük, mert megtettük azt a megengedhető részletességgel évről-évről megjelent zsebkönyvünkben, de ha végig tekintünk az éveknek a folytonos fejlődés és erősödés fényes gyöngyeiből alkotott e füzérén, nem fordulhatunk el tőle a nélkül, hogy hálát ne rebejjünk a mindenk Urának, megköszönve eddigi segedelmét s erőt kérve a jövő küzdelmeire.

Mint eddig minden évben, úgy ezuttal is több oly mozzanatról kell megemlékeznünk, mely intézményünk beléletében s fejlődésében rendkívüli haladást jelez.

A mult év január 1-vel életbeléptetett új bűnvádi perrendtartás a szolgálatunkat eddig szabályozott «Szolgálati utasításnak» úgyszólván teljes átdolgo-

zását követelte s vont is maga után. Ezen új «II. Szolgálati utasítás A. Altalános rész» című szolgálati könyv röviddel a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése után ki is adatott, a miként az joggal el is várható volt, daczára a lényeges s bizonyos irányokban gyökeres változásoknak, minden nagyobb rázkódtatás nélkül olvadt bele szolgálati rendünkbe.

Ezek után elsősorban kell megemlékeznünk Ó császári és apostoli királyi Felsőlegény f. évi május hó 14-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásáról, melylyel a «Szervi határozványokat a csendőr szümvivő-tisztek és a csendőr-törzsörmesterek számára» legkegyelmesebben jóváhagyni s ez által a csendőr törzsörmesteri állásokat legkegyelmesebben rendszerezíteni méltóztatott. Megérdemelt megjutalmazása ez a minden tekintetben megbízható, kiválóan használható altisztjeinknek, kik áthatva fenséges hivatásunktól, pályájukat intézményünk kebelében öhajtották feltalálni. Miként az a rangsorozati lajstromból is kivehető, a törzsörmesterek kinevezése 1900. évi augusztus hó 1-vel már megis történt.

A lefolyt évben a testület állományának tervszerű fejlődése is tovább haladt, a mennyiben a kerületek örhálózatai — a mennyire azt az államháztartás viszonyai engedték — további kiegészítést nyertek, úgy hogy a létszámnak és az örsöknek a szükségét követelte szaporítása által immár elérkezett azon időpont, mely egyes — a szolgálati kezelés rovására — hatalmasan meggyaporodott kerületeknek a ketté osztását követeli.

A felsőbb hatóságok előrelátó és böles intézkedésének egy újabb mozzanatának kell feljegyezünk Honvédelmi Minister Ur Ó Nagyméltóságának azon intézkedését, melynek értelmében, miként az a cs. és kir. közös hadsereg részéről már régóta fennáll, ezentul a m. kir. honvéd gyalogság részéről, a m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrség legénységi állományának kiegészítésére évenként augusztus hó 1-vel ezredenkint 4 főnyi, tehát összesen 112

főnyi legénység lesz rendelkezésre bocsátandó. Minden esetre oly jutalék, mely a közös hadsereg gyalog és lovas ezredeitől évenként rendelkezésre bocsátandó 260 főnyi legénységgel együtt lényegesen elősegíti az évenként beálló hiány fedezését.

Végezetül oly személyi változásról kell megemlékeznünk, mely a testület történetében minden esetre emlékezetes jelentséggel bír.

Ó császári és ap. királyi Felsőlegény 1900. évi november hó 17-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával **Reinle Gábor** ezredes úrnak, a m. kir. honvédelmi ministerium XVI. ügyosztálya vezetőjének, saját kérelmére, nyugállományba helyezését legkegyelmesebben *elrendelni és megparancsolni* méltóztatott, hogy ezen alkalomból neki a legfelsőbb *megelégedés kifejezése tudtul adassék.*

A csendőrségi intézmény egy oszlopos tagjának a tényleges szolgálattól megválását jelzi e pár sor, befejezését egy eredményekben gazdag, soha nem lankadó ügyzeretettel, szívós kitartással s önfeláldozással párosult munkáságnak.

*

Mindezek után áttérünk a mult év változásainak részletes ismertetéséhez.

A csendőrségi alapok jelen állása a mult évben ismertetett vagyoni mérleggel szemben, az alapítványszerű kiadások eszközzése mellett, a következő:

	1898.	1899.	gyarapodás
	kor.	kor.	
1. Csendőrségi jelvény-pótdíj-alap	119019-84	119568-46	548-62
2. Csendőrségi jutalmazási alap	40461-12	40458-64	24-52
3. Dombrádi NagyGyula és neje szül. Berndt Ilonka alapítványa	6137-86	6144-98	7-12
4. Török Ferencz-féle alapítvány (1899 és 1900 szept. végén)	43522-34	47408-93	3886-59

Az 1899/900. év folyamán a következő *örsök* állítottak fel, és pedig:

a II. számú csendőrkerületben:

Központon	8 fővel, 1900 július hó 1-vel
Kulason	8 " " " hó 1-vel
Kopancson	8 " " " hó 1-vel

a III. számú csendőrkerületben:

Bihar-Püspökin	5 fővel, 1900 október hó 1-vel
Nagy-Ürögdön	5 " " " hó 1-vel
Kabán	5 " " " hó 1-vel
Hajdu-Sámson	5 " " " { laktanya hiánya miatt működését később kezdi meg

a IV. számú csendőrkerületben:

Vámos-Györkön	6 fővel, 1900 augusztus hó 1-vel
Recsken	6 " " szeptember hó 16-vel

az V. számú csendőrkerületben:

Felső-Gallán	6 fővel, 1899 szeptember hó 1-vel
--------------	-----------------------------------

a VI. számú csendőrkerületben:

Fonyódon	5 fővel, 1900 május hó 20-vel
Badacsony-Tomajon	5 " " június hó 2-vel
Radafalván	6 " " szeptember hó 11-vel
Bodóhegyen	6 " " október hó 11-vel

Örsök létszáma felemeltetett:

a II. számú csendőrkerületben:

Hódmező-Vásárhely	8 fővel
Mezőhegyes	4 "

a III. számú csendőrkerületben:

Hajdu-Hadház } Török-Szt-Miklós }	1—1 fővel
--------------------------------------	-----------

a IV. számú csendőrkerületben:

Abauj-Szántó } Tisza-Lök }	1—1 fővel
-------------------------------	-----------

az V. számú csendőrkerületben:

Esztergom	3 fővel
Szered	2 "

a VI. számú csendőrkerületben:

Köröshegy Boglár Balaton-Berény Fonyód Keszthely Köves-Kállya Balaton-Füred Badacsony-Tomaj Siófok Kenese	2—2 fővel
--	-----------

Örsök létszáma leszállított:

a II. számú csendőrkerületben:

Mezőkovácsháza	4 fővel
----------------	---------

a III. számú csendőrkerületben:

Tiszaföldvár Szovát Tététlen Kőtelek Egyek Jászberény	1—1 fővel
--	-----------

a IV. számú csendőrkerületben:

Szepes-Ó-Falu } Rahó }	1—1 fővel
---------------------------	-----------

Áthelyezetttek :

az I. számú csendőrkerületben :

az a.-sebesi örs *Porcsesd-Verestoronyra* 1900 máj.31-vel
a szurduki « *Csokmánya* 1900 szeptember hó 1-vel

a III. számú csendőrkerületben :

a kunhegyesi lovas örs *Kunmadarasra* 1900 július 4-vel
a kunmadarasi « *Kunhegyesre* « « 4-vel
a gyapjui « *Cséffára* « « 4-vel
a bihari « *Kis-Szántóra* « « 4-vel

az V. számú csendőrkerületben :

a nagycsalomiai örs *Alsó-Ipolynyékre* 1899 okt. 31-vel
a zlatnói vasgyári « *a pohorellai vasgyárt-vel* 1900 jul. 1-vel
a sziklai « *Fekete-Baloghra* 1900 jul. 1-vel

Csendőr-különlítmények működtek :

az I. számú csendőrkerületben :

Meregyón 4 fővel, 1898 december 22-től kezdve
Gyaláron 5 « 1899 okt. 7-től 1900 máj. 27-ig
Riu-Vadulujon 8 « 1900 márczius hó 3-tól
Tusnádon 2 « }
Előpatakon 3 « } a fürdőidény tartamán át
Málnáson 2 « }

a II. számú csendőrkerületben :

Marillavölgyben 5 fővel, a fürdőidény tartamán át

a III. számú csendőrkerületben :

Trojáson 5 fővel, 1900 augusztus 27-vel
Szt.-László-Fürdőn 4 « }
Bihar-Füreden 4 « } fürdőidény tartamán át
Menyházán 2 « }

Kerepesen }
Szadán } 5—5 fővel a legmagasabb udvar
Domonyban } gödöllői tartózkodása idején át
Valkón }
Isaszegen }

a IV. számú csendőrkerületben :

a rank-füredi }
a virágvölgyi } fürdő- és nyaraló telepeken
a bártfai } 2—2 fővel a fürdőidény alatt
az erdőbényei }
a szobránczi }
Szomolnok-Huttán 3 fővel, 1899 szeptember 15-től
O-Fehértón 5 « 1900 ápr.10-től szept.15-ig

az V. számú csendőrkerületben :

Abelován 5 fővel, 1899 április 20-tól kezdve
szliácsi fürdőn 2 fővel, }
csorbatói fürdőn 2 « } a fürdőidény tartal-
Koritnicza fürdőn 3 « } mán át
Trencsén-Teplíc fürdőn 5 « }
Szent-Antalon 3 fővel, egész éven át
Modoron 2 fővel, 1900 június 1-től október 1-ig
Fenyőházán 2 « « « 15-től szept. 15-ig

a VI. számú csendőrkerületben :

Kövágó-Örsön 3 fővel, 1900 május 15-től kezdve

Gyalogosítottak a következő örsök :

a III. számú csendőrkerületben :

a vámospércsi }
a csegei } 6—6 főből álló lovas örsök és
a tetétleni 5 főből álló lovas örs.

A magyar kir. csendőrség rendszerezített

Csendőrkerület	Ezredes			I. II.		Számvivő			Örmester			Örsvezető					
	Ezredes	Alvezredes	Örnagy	százados	Főhadnagy		százados	főhadnagy	hadnagy	gyalog	lovás	összesen	gyalog	lovás	összesen		
					I.	II.											
					I.	II.											
I.	1	1	1	8	27	1	1	74	74	212	212						
II.	1	1	1	6	18	1	1	30	19	49	152	28	180				
III.	1	1	1	8	19	1	2	45	19	64	139	50	189				
IV.	1	1	1	8	23	1	1	70	3	73	204	13	217				
V.	1	1	1	6	18	1	1	51	51	156	156						
VI.	1	1	1	7	20	1	1	51	51	201	201						
Összesen	6	6	6	28	15	63	62	3	3	3	4	321	41	362	1064	91	1155

Ehhez a m. kir. horvát-szlav. csendőrség

Horvát-szlavon	1	1	1	4	14	1	.	.	.	36	36	203	203				
Főösszeg	7	7	7	31	16	71	68	4	3	3	4	357	41	398	1267	91	1358

Megjegyzés. A hat m. kir. csendőrkerületnél 4—I. oszt. és 49—II. oszt. törzsörmester, a részükre rendszerezített illetekkel, ezenkívül 37—II. oszt. törzsörmester, örmesteri illetekkel, továbbá a m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokságnál 7—II. oszt. törzsörmester örmesteri illetekkel, a rendszerezített örmesteri állomány rovására vannak ki-nevezve.

Tisztikar.

A testület kebelében ez évben előfordult egyéb változások röviden a következők:

Őcsász. és ap. kir. Felsőge 1900. évi október

állománya 1900. évi november hó 1-vel.

Csendőr			Főösszeg						Polgári alkalm.							
gyalog	lovás	összesen	Tiszt	Legényiség örmestertől lef.			Szolgálat. lö	Szárny	Szaksz	Tiszti különim.	Örs					
				gyal.	lovás	össz.					gyalog	lovás	összesen			
														Irnok	Irodaszoft.	
1324	1324	401610	1610	8	25	238	238	1	2							
836	213	1049	29	1018	260	1278	260	6	16	156	39	195	2			
786	286	1072	33	970	355	1325	355	6	16	1	1	159	56	215	2	
1112	77	1189	61	386	93	1479	93	8	21	236	14	250	1	2		
810	810	291017	1017	6	16	177	177									
984	984	321236	1236	7	18	220	220	1	2							
5852	576	6428	199	7237	708	7945	703	41	112	1	1	1186	109	1295	3	12

ideiglenesen rendszerezített állománya.

794	794	221033	1033	4	12	221	221	2								
6646	576	7222	221	8270	708	8978	703	45	124	1	1	1407	109	1516	3	14

Létszám felett:

a) a m. kir. honv. ministerium XVI. ügyosztályában:

- 1 ezredes,
- 2—I. oszt. százados és
- 1 főhadnagy;

b) a m. kir. csendőrség felügyelőségénél:

- 1 altábornagy,
- 1 vezérőrnagy,
- 1—I. oszt. százados és
- 1—II. oszt. törzsörmester.

hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: *szukolczai* Koreska Vilmos őrnagynak, az V. számú csendőrkerület parancsnok-helyettesének, különféle alkalmazásokban hosszabb időn át tanúsított felette kötelesség-hű, érdemdús és kimagasló működése legfel-

sőbb elismerésül, a *Ferencz Józsefrend lovagkeresztjét* legkegyelmesebben *adományozni* méltóztatott.

Ó császári és ap. királyi Felsege 1899. évi október hó 24-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy *tolcsvai Nagy Gábor*, a m. kir. VI. számú csendőrkerületnél, a másodtörzstiszt teendőivel megbízott századosnak, szárnyparancsnoki minőségben 11 éven át teljesített kitünő és eredményes szolgálatai elismerésül, a *legfelsőbb megelégedés kifejezése* tudtul adassék.

Geyer János V. számú csendőrkerületbeli főhadnagyot, árvízveszély alkalmával a védelmi munkák előmozdítása és a közcátnak átvágás elleni megvédése körül teljesített kitünő szolgálataiért, a m. kir. honvédelmi miniszter okiratilag megdicsérte.

Ó császári és ap. királyi Felsege 1900. évi október hó 25-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával *szakolczai Koreska Vilmos* alezredest, az V. számú csendőrkerületnél létszám felett való vezetése mellett, a m. kir. honvédelmi miniszterium *XVI. ügyosztályának vezetőjévé* legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Előléptetések :

1900. évi május hó 1-ével.

A m. kir. csendőrségnél :

ezredeké : **Babocsay Károly** alezredes, az I. és **Kubass Mihály** alezredes, a II. számú csendőrkerület parancsnoka ;

I. osztályu századosá : *Szalay Béla*, az V. számú csendőrkerület állományába tartozó II. osztályu százados.

II. osztályu századosá : *Büro Gyula*, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy ;

főhadnagyokká : *Krausz Antal* I., *Jencs Árpád* III. és *Rozsnyai Béla* VI. sz. csendőrkerületbeli hadnagyok ;

hadnagyokká : *Tóth István*, I., *Rusz János*, IV., *Szegedi István*, III., *Soltész Imre*, V., *Hajdu Gyula*, I. és *Lábady Kálmán*, V. sz. csendőr-kerületbeli hadapród tiszthelyettesek ;

I. osztályu százados számvivővé : *Stolczenberg János*, a II. sz. csendőr-kerület állományába tartozó II. oszt. százados-számvivő ;

hadnagy-számvivővé : *Kuhn Ottó*, VI. sz. csendőr-kerületbeli vizsgázott számvivő-őrmester.

1900. évi november hó 1-ével.

I. A m. kir. csendőrségnél :

alezredeké : al-torjai *Altorjay Imre*, I., **Császár János**, IV., postucipi *Kostka Pál*, III. és szakolczai **Koreska Vilmos**, V. sz. csendőrkerületbeli őrnagyok ;

őrnagyokká : **László Albert**, II. és **Matékovits Lajos**, VI. számú csendőr-kerületbeli I. osztályu századosok ;

I. osztályu századosokká : csik-szent-imrei *Csató Ferencz*, V., *Török Sándor*, I., *Tyrman József*, V., a honvédelmi miniszterium XVI. ü. o. beosztva és l. f. v. és *Körner Károly*, VI. sz. csendőr-kerület állományába tartozó II. oszt. századosok ;

II. osztályu századosokká : patakfalvi *Ferenczy József*, I., tordai *Sándor László*, I. és *Spalla Aurel*, IV. sz. csendőrkerületbeli főhadnagyok ;

főhadnagyokká : *Pallósy Vincze*, III., *Kleiner Gyula*, II., petrovinai *Pekri József*, I. és *Kovács Károly*, II. sz. csendőrkerületbeli hadnagyok ;

hadnagyokká : *Sáfary László*, VI., *Egyed András*, III., *Schönherr Károly*, V., *Zselyonka József*, I. és *Mayr Károly* I. sz. csendőr-kerületbeli hadapródok ;

I. osztályu százados-számvivővé : *Misnay Jenő*, II. osztályu százados-számvivő.

II. A m. kir. horvát-szlavon csendőrségnél :

I. osztályu századosá : *Begic Miklós*, II. osztályu százados ;

II. osztályu századosa: *Florschütz Nándor*, főhadnagy;

hadnagygyá: *Stenzel Vladimír*, hadapród.

Nyugdíjaztattak 1899/1900. évben: *Entresz Kornél* százados-számvivő, kinek ez alkalomból, hosszú időn át tanúsított, mindenkor kötelességű, kiválóan ügybuzgó és eredményes működéseért, a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adatott, továbbá somlyói és óvári *Szilágyi Bertalan* alezredes és *Reinle Gábor* ezredes.

Meghalt: *Peér Mityás* és *Kovássy Kulmán* nyug. százados és *Gergely Ferencz* százados.

Legénység.

A legénységi állomány kiegészítési viszonyai az 1899/1900. évben is eléggé kedvezők voltak.

A beállott hiány fedezését, mint minden évben, nagyban elősegítette, hogy a cs. és kir. közös hadügyminister úr ez évben is a közös hadsereg gyakorlog és lovas magyar ezredeitől április hó 1-vel ezredenként 4, összesen 260 tényleg szolgáló önként jelentkezőt engedett át a csendőrségnek.

A fogyték volt:

Év és hó	Csendőrkerületnél és pedig							Összes hiány
	I. sz.	II. sz.	III. sz.	IV. sz.	V. sz.	VI. sz.		
1899. évi								
Október	38	59	23	18	10	15	163	
November	17	38	37	26	3	9	130	
Décember... ..	38	21	18	21	.	7	105	
1900. évi								
Január	12	.	18	23	.	7	60	
Február... ..	31	.	20	11	5	14	81	
Márczius	21	10	27	12	6	.	76	
Április	25	32	39	32	28	5	161	
Május... ..	23	5	27	15	2	.	72	
Junius	18	20	46	12	3	14	113	
Julius... ..	24	65	55	15	8	21	188	
Augusztus	26	72	83	21	25	39	266	
Szeptember	24	78	42	08	26	50	228	
Összesen	297	400	435	214	116	181	1643	

Azon fogyték, mely a legénység állományában 1899 okt. 1-től 1900 szept. 30-ig előfordult, számszerint a következő:

Csendőrkerület száma	Meghalt	Megszökö	Nyugdíjaztatott	Végkielégítéssel elbocsátatott	Családi tekintetből illosztott	Fegyelmi úton elavolttatott	Hadvérsényséki leg elbocsátatott	Polgári állam-szolgálatba lépett	Sebesülés folytán meghalt	Meggyilkoltatott
I.	7	.	40	78	4	3	10	8	.	.
II.	4	.	22	58	2	17	34	4	.	.
III.	7	.	29	23	1	18	9	13	.	.
IV.	5	1	21	44	2	1	20	7	.	.
V.	2	.	17	42	2	13	23	1	.	.
VI.	3	.	28	18	5	9	12	4	.	.
Összesen	28	1	157	263	16	61	108	37	.	.

Szolgálati kötelezettségének betöltése után kilépett:

Év és hó	Csendőrkerületnél							Összesen
	I. sz.	II. sz.	III. sz.	IV. sz.	V. sz.	VI. sz.		
1899. évi								
Október	15	26	19	14	11	10	95	
November	10	11	21	22	12	16	92	
Décember... ..	5	11	12	12	6	16	62	
1900. évi								
Január	7	5	9	12	4	14	51	
Február... ..	6	2	4	4	9	13	38	
Márczius	2	.	8	4	2	4	20	
Április	4	19	17	16	12	14	82	
Május... ..	3	3	2	4	5	5	22	
Junius	10	7	18	8	2	10	55	
Julius... ..	1	4	18	5	4	11	43	
Augusztus	3	6	11	5	2	13	40	
Szeptember	15	5	5	7	9	10	51	
Összesen	81	99	144	113	78	136	651	

A magyar királyi csendőrség legénységi egyéneinél:

1900 évi szeptember hó 30-án volt:

Csendőr- kerület száma	Legolvasmányos	Koronás ezüst érdemkereszt	Ezüst érdem- kereszt	I. oszt. vitézségi érem	II. oszt. vitézségi érem	Hadi érem	Jubileumi emlék- érem	I. oszt. legénységi szolgálati jel	II. oszt. legénységi szolgálati jel	Szolgálati pótdíjjal bíró altiszt	Szolgálati pótdíjjal bíró csendőr	Nős
I.	71	8	2	2	•	5	1037	11	158	357	445	133
II.	15	6	•	•	•	1	7 1039	7	115	303	175	75
III.	55	6	•	1	•	5	1075	10	121	279	210	71
IV.	78	2	•	•	•	1	9 1089	4	195	394	196	140
V.	33	1	•	•	•	5	844	5	85	243	167	73
VI.	53	6	7	•	•	1	1141	5	139	337	191	118
Összesen	300	29	16	3	3	41	6229	42	813	1923	1384	610

Kitüntetések

az 1899. október 1-sejétől 1900. szeptember 30-ig terjedő időszakban.

I. Jelvényes kitüntetést nyertek:

1. Moldován Tivadar őrsvezető, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában.

Moldován Tódor őrsvezető 1862. márczius hó 29-én a cs. és kir. 51. sz. gyalogezredhez felavattatván, tényleges katonai szolgálati ideje alatt az 1866. évi hadjáratban részt vett, 1871. évi január hó 1-én mint szakaszvezető a tartalékba helyeztetett, de már a következő hó 4-én a főnállott cs. kir. 10. sz. (erdélyi) országos csendőrparancsnoksághoz átlépett és ez idő óta — tehát immár összesen 37 éven felül — szolgál, miből a csendőrségnél több mint 28 évet és pedig 13 évet mint altiszt, szakadatlanul töltött.

Nevezett altiszt ezen, a legénységi állományban majdnem páratlanul álló hosszú szolgálati idő alatt, mindig erénytelen buzgalom, hű kötelességteljesítés és mintaszerű magaviselet által tűnt ki.

Már mint fiatal csendőr a közbiztonsági zavarok kiderítése és a rendes viszonyok megteremtése körül anyai és oly nagy érdemeket szerzett, hogy ezekért több ízben nyilvánosan megdicsértetett és dicsőő okirattal is el lett látva: 1879-ben pedig a Kapnik-Bányán előfordult lázadás alkalmával, annak megfékezése és elfojtása körül oly kiváló magatartást tanúsított, hogy **Ő cs. és ap. kir. Felsőségének** 1882. évi szeptember 21-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntettetett ki.

Utóbbi években azzal tetézte ezen derék altiszt érdemét, hogy a reá bízott őrskörletekben előfordult gyakkori ökor-, sertés- és juhlopások, neukülönbön többrendbeli rablás és rablógyilkosság tetteseit, hosszú és ügyes nyomozással kiderítette és őket a törvény kezére juttatva, őrskörletét ezen hirherd és rettegett egyének garázdálkodásaitól megszabadította.

Ezek alapján **Ő cs. és ap. kir. Felsőége** 1899. évi október hó 28-án Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával őt a **koronás ezüst érdemkereszttel** legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott.

2. Gaali Gyula őrmester, a cs. kir. II. sz. csendőrkerület állományában.

Gaali Gyula őrmester 1870. évi január hó 10-én, mint önkéntes a cs. és kir. 62. sz. gyalogezredhez felavattatván, onnan 1873. évi január hó 10-én mint szakaszvezető a tartalékba helyeztetett. 1878. évi márczius hó 8-án a cs. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz lépett át — és ez idő óta — tehát immár 22 éven felül szakadatlanul a csendőrségnél szolgál. 1880. évben, az altiszti iskolának sikeres elvégzése után címzetes őrsvezetővé léptettetett elő, mely minőségben életrevalóságának és minden oldalú kitünő használhatóságának az által adta tanujelét, hogy a reája bízott prázsmári őrskörletben az elhanyagolt közbiztonságot helyreállította, nevezetesen a gyakori lólopásokat czélhoz vezető intézkedései és fáradszatlan őrködése által meggátolta. A következő

év végével, már mint valóságos őrsvetető a II. sz. csendőrkerülethez helyeztetett át, hol ügybuzgalma, ügyessége és értelmességénél fogva a fontosabb őrparancsnokságokkal bízott meg, majd őrmesteri rendfokozatban mint szakasparancsnok-helyettes is előjárói teljes megelégedésére alkalmaztatott.

Az ezen kerületnél elért számos, többé-kevésbé fontos szolgálati eredményei közül különösen kiemelendő, hogy az 1885., 1887. és 1896. években felügyeleti körletében elkövetett 1—1 rablógyilkosságot, 1893. és 1897-ben 1—1 gyilkosságot s ugyan-csak 1897-ben egy rablást derített ki és ezen bűntények tetteseit személyesen kézrekerítette, továbbá hogy tüzeseteknél és vizáradásnál, erélyes fellépése és eljárása által a lakosságot nagy veszedelmektől szabadította meg.

Ó cs. és ap. kir. Felsége legkegyelmesebbé méltányolva ezen fáradhatlan és buzgó altiszt eredményű szolgálatait, — melyekért már eddig három ízben nyilvánosan megdicsértetett, öt ízben pedig csendőrkerületi s egy ízben honvédelmi miniszteri dicséző okirattal tüntettetett ki — 1899. évi december hó 14-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával, neki a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

3. Horváth Ferencz I. őrmester a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában.

A győrmegyei Ballony községben 1899. évi szept. hó 22-én d. u. 1 ²/₄ óraker Patasi Jánosnak, a kertjében elhelyezett szalma-kazal kigyuladt, melyről a tűz a nagy szél által élesztve, oly rohamosan elterjedt, hogy csakhamar két szomszédos ballonyi lakosnak egy-egy szalmakazalja, valamint nevezettnek továbbá Horváth Rudolf és Csicssey Andrásnak lakóházai is lángba borultak. Utóbbi, ki a tűz hírére a mezei munkáról rohant haza, azt vélte, hogy hon hagyott Gábor nevű kis fia még a már teljesen lángokban álló házban van, annak megmentése végett tehát oda behatolt; de itt az ijedség okozta izgalom,

valamint a nagy hőség és fojtó füsttől elkábulva, eszméletlenül összerogyott.

A tűzvész színhelyén szolgálatot teljesítő **Horváth Ferencz I.** őrmester — akkor még őrsvetető — értesülvén arról, hogy Csicssey az időközben megkerült gyermeke keresése végett a házba rohant, de onnan az oltással elfoglalt egyének többszöri sürgető felhívására ki nem jött, bajt sejtve, gyors és határozott elszántsággal, miután az ajtó már megközelíthető nem volt, a már szintén égő utcai ablakon át a szobába hatolt, miközben a tűzoltók által, hogy ruhája a reája hulló zsarátnoktól tüzet ne fogjon, egy fecskendővel öntöztetett.

Horváth őrmester a forró füsttel telt szobában eszméletlenül elterülve volt Csicsseyt felkutatván, őt átnyalábolta és erejének teljes megfeszítésével, az imént jelzett most már még veszélyesebb uton épen még az utolsó pillanatban kihozta.

Ezen mentés után, midőn **Horváth** őrmester a megmentett alig volt még néhány lépésnyire a háztól, az égő háztető és pedig nagy részben épen az utcai ablak elé zuhant, úgy hogy a kijárat most már teljesen elzárattott, tehát csak egy pillanatnyi késedelem és a derék altiszt az általa megmentett étellel együtt menthetlenül a gyilkos elem biztos martaléka lett volna!

Ezek alapján **Ó cs. és ap. kir. Felsége** 1899. évi december hó 17-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával **Horváth Ferencz I.** őrmesternek az *ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

4. Leitner Frigyes őrsvetető czimzetes őrmester és **5. Vörös István** csendőr, mindketten a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában.

Pozsonymegye Jóka községében 1898. évi június hó 29-én Reichenthal Salamon korcsmárosnak náddal fedett háza kigyuladván, ettől csakhamar a csak 3 lépés távolságban épült szomszédos Gubi Ignác mészáros szalmafedelő háza is tüzet fogott.

A községben épp akkor helyi járőrszolgálatot teljesítő Lukács István és Vörös István csendőrök, a vész színhelyén megérkezve az istállóban tehenbögést és egy kecskének megekését hallották, mire Vörös csendőr a már kívül és belül teljesen lángban állott istállóba hatolt és onnan a már több helyt megpörkölt tehenet, majd a kecskét is — köteléküket kardjával elvágva — nagynehezen kiterelte. A míg nevezett ekként eljárt: addig az égő kóro-mennyezet darabokban hullott az istállóba, úgy hogy az ajtó felé igyekvő Vörös csendőr a fojtó füst és hőségtől már-már elkábult, sőt kardját is elejtette, azon pillanatban pedig, midőn az ajtón kilépett, az égő tetőzet egy része ép a fejére esett, úgy hogy kalapját is elveszítve, összerogyott; de bár súlyos égési sebekkel borítva, az égő zsarátnak alól mégis sikerült kimenekülnie.

Míg ezen derék csendőr, a kötelesség-hűség sugalta erkölcsi erővel és lelkesültséggel 's szerencsére a végveszély elkerülésével, a vagyonmentést fejezte be sikeresen, azalatt Leitner Frigyes czimz. őrmester a szomszédos égő háznál felelt meg fényesen azon követelményeknek, melyek az igazi csendőr állásához a rettenthetlen bátorságot és önfeláldozást is fizik.

Gubics Ignác mészáros ugyanis nejével a rendkívül gyorsan lángba borult házából idejekorán kimenekült s csakis midőn már lovait is biztonságba helyezte: vette észre, hogy a nagy sietségben és zavarban 5 éves, Róza nevű gyermekét az égő házban feledte. Ámde ekkor a helyzet már oly veszélyessé vált, hogy nemcsak a jelenvolt emberek közül senki, de maga Gubics sem merte gyermeke kimentését megkísérelni, biztos elpusztulásnak tartván a lángok közé való rohanást.

Ezen válságos perczben érkezett a tűzhöz Leitner Frigyes czimzetes őrmester is, ki belátván azt, hogy a legcsekélyebb késedelem is a szerencsétlen gyermek halálát okozhatja, minden habozás nélkül,

vakmerőséggel határos elszántsággal az égő és igen alacsony ereszalj alatt meghajolva a szintén égő ajtón át a konyhába, onnan pedig a szobába hatolt, a hol a füst miatt mit sem látván, csak úgy tapogatózva haladt előre, a míg végre az ágyig eljutott, onnan a gyermeket kiemelte és ugyanazon az úton tapogatózva igyekezett ki a szabadba, a hova szerencsésen ki is ért, a megmentett gyermeket pedig, a tömeg éljenzése között, a kétségbeesett szülőknek átadta.

Leitner Frigyes cz. őrmestert és Vörös István csendőrt ezen az élet, illetve a vagyonmentés körül, hősies bátorsággal és önfeláldozással kifejtett derék magatartásukért **Ő cs. és ap. kir. Felsője** 1899. évi december hó 18-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával az *ezüst érdemkereszttel* legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott.

6. Viola Márton őrmester, a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában.

Viola Márton őrmester 1875. évi február hó 28-án a cs. és kir. 39. gyalogezredhez felavattatván, 3 évi tényleges szolgálati idő után, mint szakaszvezető a tartalékba helyeztetett át. 1879. évi szept. hó 29-én a csendőrséghez átlépven, immár összesen 23 éven felül és pedig 20 évet a csendőrségnél, e közül 18 évet mint altiszt, szakadatlanul szolgált.

Ezen derék altiszt már csendőrségi szolgálatának kezdetétől fogva, a legjobb igyekezettel és fáradhatlan buzgalommal teljesítette a terhes közbiztonsági szolgálatot, a melyben mindinkább sikerült is neki szép eredményeket elérni, a mennyiben igazán példás tevékenységgel és nem ritkán hosszabb ideig tartó és több vármegye területére is kiterjesztett nyomozással, rendkívüli kitarás és igazi szakértelem kifejtésével, még a legszövevényesebb és legsúlyosabb bűncselekményeket is kiderítette és 20 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt ezekre menő bűncselekményt és kihágást derített ki és ezeknek tetteseit valamint az orgazdákat, nemkülönben a bűnjelek

nagyobb részét az igazságszolgáltatásnak kezeibe juttatta. Ezen odaadó tevékenységével sikerült is neki nemcsak a saját, hanem szomszédos örskörleteket is, a közbiztonságra különösen veszélyes gonosztevőktől annyira megtisztítani, hogy a legrendezettebb viszonyok állottak be.

De nem csupán a közbiztonsági szolgálatban érvényesültek ezen derék altisztnak kitünő szolgálatai, hanem épp úgy kitűnt ő alárendeltjeinek fegyelmzése, oktatása és nevelése tekintetében, nemkülönb mint szakasparancsnok-helyettes, valamint a lakossággal és a hatóságokkal szemben tanusított mintaszerű magatartásával is, úgy hogy ezen altiszt nemcsak előjárói feltétlen elismerésének és bizalmának, hanem általános köztiszteletnek és becslésnek is örvendő és ennek folyományaként eddigelő 9 ízben dicsérő elismerésben és 5 ízben pénzbeli jutalomban is részesült.

Ő cs. és ap. kir. Felsője 1899. évi december hó 23-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával ezen különben is jól minősített altisztnak a közbiztonsági szolgálat terén hosszabb időn át szerzett érdemeinek elismeréséül, a *koronás ezüst érdemkereszt* legkegyelmesebben adományozniméltóztatott.

7. Tršinsky Imre őrmester, a m. kir. horvát-szlavon csendőrpáncsnokság állományában.

Tršinsky őrmester, az 1875. évi január hó 30-án a cs. és kir. 53. számú gyalogezred által a varasdi méntelep-osztály számára felavattatván, sorhadi szolgálati kötelezettségének teljesítése után az 1878. évi október hó 1-én a m. kir. horvát-szlavon csendőrséghez történt közvetlen átlépése, tehát immár több mint 21 év óta és pedig 19 éven felül mint altiszt a csendőrségnél, összesen pedig 24 éven át szakadatlanul szolgál.

Ezen idő alatt nevezett a legfelsőbb szolgálat követelményeinek fáradszorgalmas buzgalommal és ernyedetlen szorgalommal tett eleget és minden téren a legteljesebb eredménnyel működött. Kiváló képes-

ségei különösen az oktatás terén érvényesültek, a mennyiben ő az altiszti tanoncok és próbacsendőrök kiképzése, nevelése és fegyelmzése körül teljes 17 éven át a legszebb sikerrel működött; de e mellett időszakonként mint szakasparancsnok-helyettes közbiztonsági szolgálatot is teljesítve, e téren szintén elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki. Az utolsó években különösen a Zsupanje mellett előfordult árvízveszéllynél, majd a Soljaneén történt lázadás alkalmával tűnt ki.

Mindezekhez hozzájárul még azon körülmény is, hogy Tršinsky őrmester hosszú pályafutásában négy ízben részesült dicséretben, de fegyelmi fenytés alá egyszer sem került, mi őt a becsületességnek s a hű kötelességteljesítésnek ritka mintaképeül tünteti fel.

Ő cs. és ap. kir. Felsője legfelsőbb figyelmére méltatva ezen jeles altisztnak hosszas, önfeláldozó és kiváló szolgálatteljesítését, 1900. évi január hó 18-án Mürzstegben kelt legfelsőbb elhatározásával neki a *koronás ezüst érdemkereszt* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

8. Bohár Mihály őrmesternek, a m. kir. II. számú csendőrkörület állományában.

Bohár őrmester az 1873. évi október hó 25-én, a cs. és kir. 5. gyalogezredhez avattatott fel és onnan 1878. évi január hó 25-én, a m. kir. II. sz. csendőrkörülethez lépett át; tehát immár mindössze 26 éve, ebből 22 évet — és pedig 17 évet mint altiszt — a csendőrségnél szakadatlanul szolgál.

Nevezett őrmester hosszas szolgálati ideje alatt mindig ernyedetlen szorgalom és hű kötelességteljesítés által tünt ki és az utóbbi években, mint az új-aradi őrs parancsnoka, az ott előfordult gyakori közbiztonsági zavarok kiderítése és a rendes viszonyok megteremtése körül nagy érdemeket szerzett. De különösen kimagasló magatartást tanusított két ízbeni nagyobb mérvű árvízveszély alkalmából, az emberélet és a vagyonnak megmentésénél valamint az árvízvédelmi munkálatoknál.

Ezen derék altisztet, ki a hatóságokkal és közönséggel szemben tanusított magatartásában is mindig mintaszerű volt, magának köztiszteletet és becslést kivívott és előljáróinak teljes megelégedését érdemelte ki, **Ő cs. és ap. kir. Felsége** 1900. évi február hó 24-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával a *koronás ezüst érdemkereszttel* legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott.

9. Turjak Ferencz őrmester, a m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokság állományában.

Ezen altiszt az 1878. évi márczius hó 11-én a fennállott m. kir. 91-ik honvédszázalóhoz felavatattván, onnan 5 hó és 26 napi tényleges szolgálat után, 1879. évi május hó 4-én a m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnoksághoz átlépett, tehát 21 éven felüli összes szolgálata mellett, immár 20 éven felül és pedig 16 évet mint altiszt, szakadatlanul szolgál a csendőrségnél.

Turjak őrmesternek fő és megbecsülhetlen érdeme, hogy a legnehezebb közbiztonsági viszonyokkal küzdő örsökön, melyeknek vezetésével, tekintettel rendkívüli ügybuzgóságára, valamint különös szak-képzettségére és ügyességére, megbízott, mihamarabb rendezett állapotokat teremtet; valamint egyes rendkívüli események színhelyén is mindig a legjobban tudott érvényesülni, így egyebek között az 1886. évben a Perkovecen előfordult lázadás, majd az 1888. évben az Alsó-Száva melléken előfordult árvízveszély alkalmával, szintén legteljesebb eredmény kísérté tapintattal párosult erélyes fellépését és értelmes intézkedéseit.

1891. évi január hó 8-án a vrpoljei őrsparancsnoksággal megbizva, a lefolyt 9 év óta személyesen 147 bűnöst derített ki, illetve tartóztatott le és adott át az illetékes bíróságoknak, 922 törvénysértőt pedig feljelentett, mi által immár ezen örskörletben is megnyugtató közbiztonsági viszonyok állnak fenn.

Ily érdemdús altiszt valóban méltóvá tette magát arra, hogy hosszas és hasznos szolgálatában szerzett

érdemeinek látható jelvényét viselje, miért is **Ő cs. és ap. kir. Felsége** 1900. évi Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával neki a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

10. Nagy Mihály őrmester, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában.

Nagy Mihály őrmester 1876. február hó 8-án a cs. és kir. 2. sz. gyalogezredhez felavattván, 3 évi tényleges szolgálat után, 1879 szeptember 8-ával, mint tizedes szabadságotoltott, de még ugyanazon év december hó 16-án, a m. kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz áthelyeztetett és ez idő óta — tehát immár 24 évi örsszolgálat mellett 21 éven felül és pedig 17 évet mint altiszt — szakadatlanul a csendőrségnél szolgál.

Nevezett altiszt ezen idő alatt a legfelsőbb szolgálat követelményeinek fáradszatlan buzgalommal és ernyedetlen szorgalommal felelt meg, mint őrsparancsnok örsét mindenkor mintaszerű állapotban tartotta, alárendeltjeit helyesen oktatta, nevelte és fegyelmelte, a közbiztonsági szolgálatban pedig kiváló szakértelemmel és a legjobb eredménnyel működött.

Dicséretes tevékenysége jellemzéseül elég ha fel- említtjük, hogy csak az utolsó 10 évben számos súlyosabb beszámítás alá eső büncselekménynek személyesen történt kiderítése közben a letartóztatott és az igazságszolgáltatásnak átadott, illetve feljelentett törvénysértők száma a kétszázat meghaladja és hogy eddig is már 6 ízben lett megdicsérve.

Ő cs. és ap. kir. Felsége legfelsőbb figyelmére méltatva ezen derék altisztnek hosszas kiváló szolgálatait, 1900. évi május hó 23-án Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával neki a *koronás ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

11. Marschall Frigyes, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományába tartozó őrmester, 1875. évi

junius hó 8-án a cs. és kir. 31. gyalogezredhez felavattatott. Onnan szabadságoltatván, 1878 deczember hó 11-én a volt cs. és kir. erdélyi csendőrparancsnoksághoz lépett át, tehát 24 éven felüli összes szolgálati ideje mellett, immár 21 éven felül, és pedig 18 évet mint őrsparancsnok, megszakítás nélkül szolgál a csendőrségnél.

Ezen derék altiszt, hosszas szolgálati ideje alatt az annyira terhes csendőrségi szolgálatnak egyaránt fáradhatatlan buzgalommal, teljes odaadással és kitartással szentelte magát, minek következtében a közbiztonsági szolgálat terén valóban igen szép eredményeket ért el, a meñnyiben mintaszerű tevékenysége, rendkívüli buzgalma, kiváló ügyessége és szakismeretei révén számos igen bonyolult és súlyos beszámítás alá eső bűncselekményt derített ki és azok tetteseit az igazságszolgáltatás kezeibe szolgáltatta. Zsebkönyvünk szűkebb keretében nem részletezhetjük érdeme szerint azon páratlan szorgalommal, kitartással sőt nem egy esetben az önfeláldozással határos ügybuzgalommal folytatott nyomozások árán elért valóban szép eredményeket, melyek Marschall őrmester csendőrségi pályájának igazán ékes mozzanatait képezik; elegendőnek tartjuk, ha megemlítjük, hogy csak az utóbbi 9 év alatt 61 egyént tartóztatott le és 253-at jelentett fel az illetékes hatóságoknak. De nemcsak a közbiztonsági szolgálat terén érvényesültek ezen derék altiszt jeles tulajdonságai, hanem alárendeltjeinek nevelése, fegyelmezése és kiképzésében is.

A hatóságokkal és a közönséggel szemben való magatartásában is mindig mintaszerű magatartást tanusított s miután 7 év óta mint váczai őrsparancsnok időszakonként az ottani szakaszparancsnokot is helyettesíteni van hivatva, ezen alkalmazásában is lelkiismeretessége, pontossága és megbízhatósága által tüntette ki magát.

Ezen fáradhatatlan, eredménydús és valóban követésre méltó tevékenységnek és maradandó érde-

Nemes Sándor,

m. kir. III. számú csendőr-kerületbeli őrmester,
 őrsparancsnok Kis-Kun-Halason.

meknek megjutalmazásául **Ő cs. és ap. kir. Felsége** 1900. évi július 11-én Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával **Marschall Frigyes** őrmestert a *koronás ezüst érdemkereszttel* legkegyelmesebben kitüntetni méltóztatott.

Ő cs. és ap. kir. Felsége 1900. évi január hó 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben *megengedni* méltóztatott, hogy a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományába tartozó **Kosilka László** őrsvezető a *bolgár fejedelmi III. osztályu koronás bronzérmét*; **Olear Márton** és **Galavics János** csendőrök pedig a *bolgár fejedelmi III. osztályu bronzérmét* elfogadhassák és viselhessék.

II. Hat kitüntetett altiszt életleirása és arczképe.

NEMES SÁNDOR,

őrmester,

született 1851. évben, Torda vármegyei Bagy községben. 1871. évben besoroztatott a cs. kir. 2. huszárezredhez, hol 1872. évi november hó 11-én tizedessé léptettetett elő. Mint tizedes 1873. évben az akkor szervezett cs. és kir. 16. huszárezredhez helyeztetett át, hol 1874. évi október 21-én szakaszvezetővé lett előléptetve. Ezen ezredtől 1877. évi január 16-án az akkori m. kir. erdélyi csendőrségi parancsnoksághoz lépett be s itt 1881. évi május hó 16-án címzetes őrsvezetővé léptettetett elő s ezen rendfokozatában ugyanez évi szeptember 16-án a m. kir. II. számú csendőrkerülethez helyeztetett át. Itt a következő év május 1-én valóságos őrsvezetővé léptettetett elő s még az évi október hó 1-én a m. kir. III. számú csendőrkerülethez helyeztetett át, a hol azóta szolgál.

Ezen kerületben 1882 deczember 15-étől — tehát 18 éve — a kiskunhalasi őrsön, mint önálló őrsparancsnok, fáradságot nem ismerő kitartással, kiváló ügybuzgósággal működik. 1885. évi június hó 1-én

cz. őrmesterré és 1891. évi február 1-én valóságos őrmesterré lépttetett elő.

A közbiztonsági szolgálat terén kifejtett ügybuzgósága, lankadatlan szorgalma és eredménydús tevékenysége két ízben kerületi, két ízben pedig honvédelmi ministeri dicsérő okirattal jutalmaztatott.

23 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett dicséretes és kiválóan eredménydús működéséért **Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének** 1897 augusztus hó 10-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a *koronás ezüst érdemkereszttel* tüntettetett ki.

SZIGETI GYÖRGY,

őrmester,

született 1852. évben Gyulán. Besoroztatott 1872. évben a cs. és kir. 68. gyalogezredhez, honnan 1875. évben 3 évi tetteleges szolgálat után, mint szakaszvezető szabadságoltatott.

1878. évben, a boszniai okupáció alkalmával a *II. osztályú vitézségi ezüst éremmel* lett kitüntetve.

1883. évben a II. számú csendőrkerülethez lépett be s innen ugyanazon évben a VI. számú csendőrkerülethez helyeztetett át s azóta e csendőrkerületben szolgál. 1883. évi szeptember hó 28-án cz. őrsvezetővé, 1884. évi április 11-én valóságos őrsvezetővé, 1886. évi július 11-én cz. őrmesterré, 1895. évi július 1-én pedig valóságos őrmesterré lépttetett elő.

A közbiztonsági szolgálat terén tanusított fáradhatatlan szorgalma és kitünő eredményeiért több ízben részesült nyilvános megdicsérésben s három ízben kerületi parancsnoksági dicsérő okirattal lett ellátva.

☞ Jelenleg őrsparancsnok Csurgón.

Szigeti György,

m. kir. VI. számú csendőr-kerületbeli őrmester,
őrsparancsnok Csurgón.

Hefner Jakab,

m. kir. II. számú csendőr-kerületbeli őrmester,
örsparancsnok Kisteleken.

HEFNER JAKAB,

örmester,

született Pancsován, 1861. évben, 1879. évben a cs. és kir. 78. gyalogezredhez avattatott fel s onnan 1882. évben mint örmester a cs. és kir. 9. huszárezredhez helyeztetett át és még ugyanazon évben, 3 évi szolgálati idő letelte után a tartalékba helyeztetett.

1884. évi november hó 2-án a II. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz vétetett fel, hol 1886. évi június hó 8-án czimzetes örsvezetővé léptettetett elő s a kisteleki örs parancsnokságával bízott meg. 1886. évi deczember hó 16-án valóságos örsvezetővé, 1887. évi január hó 26-án pedig czimzetes és 1891. évi június hó 1-én valóságos örmesterré léptettetett elő.

A közbiztonsági szolgálat terén állandóan kiváló és eredménydús tevékenységet fejtett ki, minek mindenesetre fényes tanujele, hogy több ízben nyilvánosan is megdicsértetvén két ízben honvédelmi miniszter úr Ő nagyméltósága által is dicsérő okirattal láttatott el, miglen 1896. évi május hó 14-én **Ő cs. és ap. királyi Felseége** által a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésért, a *koronás ezüst érdemkereszt*tel tüntettetett ki.

Jelenleg örsparancsnok a kisteleki örsön.

KOVÁCS GERGELY,

czimzetes örmester,

született 1861. évben Felső-Tófalván, Udvarhely vármegyében. 1883. évben a cs. és kir. 82. gyalogezred póttartalékába avattatott fel, honnan 1884. évben 8 heti kiképzés után szabadságoltatott. 1885. évi szeptember hó 18-án a magy. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz belépett, honnan 1898. évi május hó 1-én saját kérése folytán át-

helyeztetett a magy. kir. I. számú csendőrkerület állományába s azóta ezen kerületnél szolgál.

1893. évi május hó 21-én czimzetes örsvezetővé, 1894. évi július hó 21-én valóságos örsvezetővé és 1897. évi május hó 10-én czimzetes őrmesterré léptetett elő.

1890. évben Abauj-Torna vármegye Felső-Mislye községében dühöngött tűzvész alkalmával több emberéletnek, a saját élete kockáztatásával a tűzhaláltól történt megmentéseért **Ő császári és apostoli királyi Felsége** által az *ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve.

Jelenleg örsparancsnok az Offenbányai örsön.

TEUTSCHLÄNDER HUGÓ,

őrmester,

született 1862. évben Nagy-Szebenben. Felavattatott 1882. évben a cs. és kir. 31. gyalogezredhez, honnan 1885. évi november hó 19-én a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz lépett át, onnan pedig 1891. évi augusztus hó 1-én a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz helyeztetett, s azóta ezen parancsnokságnál szolgál.

1890. évi április hó 6-án czimzetes örsvezetővé, 1892. évi január hó 11-én valóságos örsvezetővé, 1894. évi márczius hó 11-én czimzetes őrmesterré és 1895. évi július hó 1-ével valóságos őrmesterré léptetett elő.

1898. évi április hó 18-án Szatmármegye Batiz községében pusztított tűzvész alkalmával két emberéletnek saját élete kockáztatásával a biztos tűzhaláltól történt megmentéseért **Ő császári és apostoli királyi Felsége** által a *koronás ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve.

Jelenleg örsparancsnok Szatmár-Németiben.

Kovács Gergely,

m. kir. I. számú csendőr-kerületbeli cz. őrmester,
örsparancsnok Offenbányán.

Teutschländer Hugó,

m. kir. IV. számú csendőr-kerületbeli őrmester,
őrparancsnok Szatmár-Németiben.

Leitner Frigyes,

m. kir. V. számú csendőr-kerületbeli őrmester,
őrsparancsnok Jókán.

LEITNER FRIGYES,

őrmester,

született 1860. évben Segesváron. 1880. évben a cs. és kir. 31. gyalogezredhez lett besorozva, honnan 1883. évi január hó 1-én a gyalogezredek szaporítása alkalmával, mint szakaszvezető a 82. gyalogezredhez lett áthelyezve, hol 1887. évi április hó 1-ig mint őrmester szolgált. 1887. évi április hó 30-án a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnoksághoz belépett és azóta e parancsnokságnál szolgál.

1889. évi márczius hó 12-én cz. őrsvezetővé, 1890. évi május hó 1-én valóságos őrsvezetővé, 1894. évi június hó 1-én cz. őrmesterré, 1899. évi január hó 1-én pedig valóságos őrmesterré léptetett elő.

A csendőrkerületi parancsnokság által tevékeny és buzgó közbiztonsági szolgálat teljesítésért három ízben részesült nyilvános megdicsérésben.

1898. évben Pozsonymegye Jóka községében pusztított tűzvész alkalmával egy ember életének saját élete kockáztatásával a biztos tűzhaláltól történt megmentéseért **Ő császári és apostoli királyi Felsége** által az *ezüst érdemkereszt*tal lett kitüntetve.

Jelenleg őrsparancsnok Jókán.

III. Jutalmazások.

a) A m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alapból jutalomdíjat nyertek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

Jakócs Sámuel őrmester	40 korona
Kiss Károly őrmester	40 „
Kósa Ignác cz. őrmester	40 „
Gábori Benjamin őrsvezető	30 „
Valádi János őrsvezető	30 „
Wild Róbert cz. őrsvezető	20 „
Depner Mihály csendőr	20 „
Németh János csendőr	20 „

A m. kir. II. számú csendőrkerületnél:

Ambrus Béla cz. őrmester	40 korona
Szűcs János cz. őrmester	40 „
Tóth Károly csendőr	30 „
Bogdán József cz. őrmester	30 „
Sági János csendőr	20 „
D. Nagy József csendőr	20 „
Lajos Sándor csendőr	20 „
Vörös Károly csendőr	20 „

A m. kir. III. számú csendőrkerületnél:

Keresztesi Zakariás őrmester	40 korona
Simon Lajos őrsvezető	30 „
Papp György csendőr	30 „
Szinicz Ferencz őrmester	20 „
Sz. Nagy Lajos csendőr	20 „
Barta Mór őrmester	20 „
Stancz György őrmester	20 „
Hlavács József cz. őrmester	20 „
Kovács Sándor őrsvezető	20 „
Hódossi Antal cz. őrsvezető	20 „

A m. kir. IV. számú csendőrkerületnél:

Viski Gyula csendőr	40 korona
Fehérvári László csendőr	40 „

Ádám József csendőr	40 korona
Balogh József őrmester	30 „
Pál Péter őrmester	30 „
Ligeti János őrsvezető	20 „
Schreiner Ambrus őrsvezető	20 „
Csorba Alajos őrsvezető	20 „

A m. kir. V. számú csendőrkerületnél:

Deák József őrmester	40 korona
Menyhárt István csendőr	30 „
Nagy János csendőr	30 „
Madróczki József őrsvezető	20 „
Juhász András őrmester	20 „
Palencsár József őrsvezető	20 „
Károlyi György őrsvezető	20 „
Kovács Albert őrmester	20 „

A m. kir. VI. számú csendőrkerületnél:

Kovács József I. cz. őrmester	40 korona
Barasics Kálmán csendőr	40 „
Kondor Lajos csendőr	38 „
Balazsics József cz. őrmester	30 „
Váradi Ferencz őrsvezető	30 „
Török István I. cz. őrmester	20 „
Lovas Dániel cz. őrmester	20 „
Máthé Elek cz. őrmester	20 „

A m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokságnál:

Belobrajdić Pál őrmester	40 korona
Šepetanz István cz. őrmester	30 „
Urban Vinceze cz. őrmester	30 „
Rukavina Antal cz. őrmester	20 „
Vojvodić Balázs cz. őrmester	20 „
Podmar Tamás cz. őrmester	20 „
Košutić István őrsvezető	20 „
Mažuran István őrsvezető	20 „
Prebeg János őrsvezető	20 „
Krizmanić András őrsvezető	20 „

b) **A Török Ferencz-féle csendőrségi jutalmazási és segélyezési alapítványból jutalomban, illetve segélyben részesültek.**

I. Jutalom gyanánt:

a m. kir. I. számu csendőrkerületnél:

Agotha Albert őrmester	40	korona
Kovács Kornéi őrmester	40	"
Ilyés János őrmester	36	"
Farkas János cz. őrmester	36	"
Falka Ferencz cz. őrmester	36	"
Keresztes Zsigmond őrsvezető	32	"
Rác István csendőr	32	"

a m. kir. II. számu csendőrkerületnél:

Schenk József csendőr	40	korona
Reicsek Mihály csendőr	30	"
Lőrinczi Gábor csendőr	30	"
Nagy Mihály Lajos őrmester	30	"
Czibre Vazul csendőr	30	"
Németh Dávid csendőr	30	"
Pálfi Károly csendőr	30	"
Kiefer Péter őrmester	30	"

a m. kir. III. számu csendőrkerületnél:

Resch Mihály cz. őrmester	40	korona
Kluzs József őrmester	36	"
Juhász Gábor őrsvezető	30	"
Oláh József cz. őrsvezető	30	"
Vizkeleti János cz. őrsvezető	30	"
Schmidt Henrik cz. őrmester	30	"
Asztalos Sándor őrsvezető	30	"
Berczik Ferencz cz. őrmester	30	"

a m. kir. IV. számu csendőrkerületnél:

Papp Gergely őrmester	40	korona
Garamszögi László őrmester	36	"
Atzberger János cz. őrsvezető	30	"
Elek Benjamin őrsvezető	30	"

Pintér István cz. őrmester	30	korona
Kilinczán János csendőr	30	"
Tenke Gyula csendőr	30	"
Lénárt József cz. őrmester	30	"

a m. kir. V. számu csendőrkerületnél:

Bauer Antal őrmester	40	korona
Horváth János cz. őrmester	30	"
Szalai Károly őrsvezető	30	"
Rákóczi Gábor csendőr	30	"
Horváth Mihály cz. őrsvezető	30	"
Péter Lőrincz csendőr	30	"
Kinn János cz. őrmester	30	"
Bódi István csendőr	30	"

a m. kir. VI. számu csendőrkerületnél:

Gábrriel Alajos őrmester	40	korona
Schreiner Gusztáv őrsvezető	36	"
Nagy Lajos I. cz. őrmester	30	"
Moguj János cz. őrmester	30	"
Bocskor János cz. őrmester	30	"
Gyöpös Lajos csendőr	30	"
Vidak Alajos cz. őrmester	30	"
Horváth József cz. őrmester	30	"

II. Segély gyanánt:

Pápay Árpád nyug. cz. őrmester	63	korona
Schuller Ádám nyug. csendőr	65	"
Fekete Ferencz nyug. csendőr	63	"
Forgiarini Károly nyug. cz. őrmester	63	"
Barna Béla nyug. cz. őrmester	63	"
Molnár Lajos nyug. cz. őrsvezető	63	"

c) **A dombrádi Nagy Gyula és neje született Berndt Ilonka-féle alapítványból jutalomban részesültek.**

Az I. számu csendőrkerületben:

Klein Gyula őrmester, őrsparancsnok	80	korona
-------------------------------------	----	--------

A II. számú csendőrkerületben :

Noe Mátyás őrmester, őrsparancsnok... 80 korona

A III. számú csendőrkerületben :

Gudor István őrmester, őrsparancsnok ... 80 korona

d) A m. kir. belügyminiszter úr Ó Nagyméltóságától.

Az I. számú csendőrkerületben :

Szentpéteri Sándor őrmester	100	korona
Schwarz Mózés őrmester	100	"
Ambrus József őrmester	100	"
Szász Péter őrmester	100	"
Schönstein Frigyes őrmester	100	"
László Péter őrmester	100	"
Keresztély Mózés őrmester	100	"
Lőrincz Ferencz őrmester	100	"
Gärtner György őrmester	100	"
Koloszár József őrmester	60	"
Csoma Sámuel őrmester	60	"
Dániel Adolf őrmester	60	"
Romosan Vazul őrmester	60	"
Benczedy József őrmester	60	"
Székely Sándor őrmester	60	"
Lukács Mihály őrmester	60	"
Csekme Károly őrmester	60	"
Nagy Sándor őrmester	40	"
Molnár Lajos őrsvezető	40	"
Drugocs György csendőr	40	"

A II. számú csendőrkerületben :

Hayn János őrmester	50	korona
Stojanel Simon őrsvezető	100	"
Tóth Imre csendőr	40	"
Bohn János őrmester	60	"
Bodonyi Károly őrmester	60	"
Nagy Mihály Lajos őrmester	200	"
Papp Ruffi csendőr	60	"

A III. számú csendőrkerületben :

Preidt Gábor őrmester	140	korona
Halamka Ferencz őrmester	140	"
Viosz Bálint őrmester	140	"
Ringer Alajos őrmester	100	"
Tamás Gergely őrmester	100	"
Huber Ferencz őrmester	80	"
Major János őrmester	80	"
Páljános Nándor őrmester	80	"
Kupecz Márton őrmester	80	"
Vekerdi Benő őrmester	80	"
Hupka János őrmester	80	"
Dutkon Lajos őrmester	80	"
Farkas Salamon őrmester	80	"
Álgya József őrmester	80	"
Romhányi István őrmester	80	"
Artner Albert őrmester	80	"
Lányi Jenő őrmester	80	"
Somogyi Lajos őrmester	80	"
Török Sándor őrmester	80	"
Szmarek Pál őrmester	80	"
Oláh Imre őrsvezető	80	"
Asztalos Sándor őrsvezető	130	"
Kiss Gergely őrmester	100	"
Hlavács József őrmester	100	"
Szelezcki Gáspár őrsvezető	100	"
Czene József csendőr	100	"
Hornyik József csendőr	100	"
Knöpfler Mór csendőr	100	"
Szentpéteri József csendőr	100	"
Berika Péter csendőr	100	"

A IV. számú csendőrkerületben :

Horovicz Sámuel őrmester	100	korona
Menschik Nándor őrmester	100	"
Fischer Jakab őrmester	100	"
Bartha Pál őrmester	100	"
Menschik Emil őrmester	100	"

Themák Aurél őrmester	100	korona
Sztempák István őrmester	100	„
Rajdos János őrmester	100	„
Unoka Pál őrmester	100	„

Az V. számú csendőrkerületben :

Girgely Antal őrmester	100	korona
Flórián János őrmester	80	„
Heller Aron őrmester	80	„
Schäffer Jakab őrmester	80	„
Balogh Emil őrmester	80	„
Steffkó Ferencz őrmester	80	„
Molnár Sámuel őrmester	80	„
Fleischer János őrmester	80	„
Reckert Ferencz őrmester	40	„
Jankó Károly őrmester	40	„
Simon Sándor őrmester	40	„
Paulik János őrmester	40	„

A VI. számú csendőrkerületben :

Vidák Alajos cz. őrmester	100	korona
Pécsi Imre cz. őrmester	100	„
Jakab Mihály őrsvezető	100	„
Farkas József csendőr	60	„
Mészáros Sándor I. csendőr	60	„
Kovács Károly csendőr	60	„
Körmendi Ferencz csendőr	60	„
Bartos Lajos próba csendőr	60	„
Kuhn Ottó őrmester	100	„
Lukács Tivadar őrmester	100	„
Polák Ferencz őrmester	100	„
Csapó László őrmester	100	„
Törzsök Pál őrmester	100	„
Gesztesi András őrmester	100	„
Győri Samu őrmester	100	„
Babcsák István őrmester	100	„
Nyusál Ambrus őrmester	100	„
Farkas Illés őrmester	100	„
Vörös István őrmester	100	„

Oláh Ferencz őrmester	100	korona
Fellai Imre őrsvezető	100	„
Pleyer Gusztáv cz. őrmester	100	„

Életmentési díjat nyertek :

A II. számú csendőrkerületben :

Balla József csendőr 1 személy után	50	koronát
Németh Mór cz. őrmester 1 személy után	50	„

Az V. számú csendőrkerületben :

Leitner Frigyes őrmester 1 személy után	50	koronát
---	----	---------

A VI. számú csendőrkerületben :

Horváth Ferencz cz. őrm. 1 személy után	50	koronát
---	----	---------

**IV. A magyar királyi honvédelmi miniszter úr
Ő Nagyméltóságának dicsérő elismerésében
részeseültek :**

1. *Rajdos János* m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, czimzetes őrmesternek, segédoktatói minőségben 1896. évi május hó 1-től 1899. évi szeptember hó végeig összesen 981 próbacsendőrnek kiképzése körül tanúsított mindig egyaránt kiválóan ügybuzgó, pontos, lelkiismeretes és igen eredményes működése, valamint példás magatartásáért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

2. *Horváth József* m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, a közbiztonsági szolgálat terén, mint czeplédi őrsparancsnok 10 éven át tanúsított ügybuzgó, fáradhatatlan és eredménydús működése, továbbá alárendeltjeinek helyes befolyásolása és vezetéséért, valamint őrsének állandóan jó rendben tartásáért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

3. *Pešun Mihály* m. kir. horvát-szlavon csendőrparancsnokságbeli őrmesternek, a közbiztonsági szol-

gálat terén évek során át tanúsított kötelességű, kiválóan buzgó és eredményes működéséért, nyugállományba helyezése alkalmából, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

3. *Gabriel Alajos* m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, a Sali János csesztregi földbírtokoson folyó évi november hó 3 án este 8 órakerkeltett orgyilkosság felbélrt tettesének és két bűnrészesének igen nehéz körülmények között, fáradhatatlan buzgalommal és kitartással 9 napon át folytatott igen ügyes, leleményes és szakavatott eljárással eszközölt kézrekerítéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr- teljes elismerését fejezte ki.

5. *Galgóczi András* és

6. *Steffek István* csendőröknek, mindketten a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában, az 1899. évi november hó 5-én éjjel 10 3/4 óra tájban Diósjenőn kiütött tűz alkalmával és pedig előbbinek egy 60 éves öreg asszony, majd ezt követőleg egy 7 éves leánygyermeknek, utóbbinak pedig egy 10 éves fiu-gyermeknek, gyors és bátor elhatározással és saját testi épségüknek veszélyeztetésével, az égő házból való kimentéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

7. *Ambrus József* m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek évek során át úgy a közbiztonsági szolgálat terén mint őrsparancsnok, valamint a szárnyszámviteli szolgálatban és segédtsízi segédmunkási minőségben is, kiváló buzgósággal, teljes szakértelemmel és odaadó lelkiismeretességgel, teljes büntetlenség mellett kifejtett jeles és eredményes működéséért, nemkülönbén példás magaviselete és magatartásáért is, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

8. *Szabó József* és

9. *Béres József* m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli csendőröknek, két fegyveres rablónak gyors elhatározással foganatba vett üldözése körül kifejtett igen ügyes és kitartó tevékenységük, valamint ezen rablók

letartóztatása alkalmával tanúsított higgadt és elszánt magatartásukért és a fegyverbecsület megóvásáért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

10. *Bikkfalvi Nagy Sándor*,

11. *Német József* és

12. *Ruszt János* őrmestereknek, mindhárman a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén évek hosszú során át tanúsított, mindig kötelességű, kiválóan ügybuzgó és eredményes működésükért, alárendeltjeiknek helyes vezetését és befolyásolását, őrsaiknek kifogástalan rendbentartását, valamint példás magatartásukért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

13. *Schwarz Mózes*, m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek sok évi, úgy a közbiztonsági szolgálat terén mint őrsparancsnok, valamint a szárnyszámviteli szolgálatban és segédmunkási minőségben is, kiváló buzgósággal, teljes szakértelemmel és odaadó lelkiismeretességgel kifejtett jeles és eredményes működéséért, nemkülönbén példás magaviseleteért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

14. *Vidák Alajos* és

15. *Pécsi Imre* czimzetes őrmestereknek, mindketten a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában, Károlyi József vönöczki földbírtokoson és nejen 1899. évi december hó 5-én elkötött rablógyilkosság két tettesének igen nehéz körülmények között, kiváló ügyességgel és fáradhatatlan buzgalommal, 14 napon át folytatott óvatos, de erélyes nyomozás során eszközölt kiderítése és a bűnjelek kíséretében az igazságszolgáltatásnak való átadásáért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

16. *Grigely Antal* m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, czimz. őrmesternek, a vezetésére bizott- igen nagy kiterjedésű őrskörletben, az utolsó 3 év

alatt előfordult nagyszámú, különféle bűncselekménynek kiderítése és a tettesek letartóztatása s megjelenése körül tanusított igen buzgó, leleményes és eredményűs tevékenységeért, valamint őrsének jó rendben tartásáért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

17. *Soltész Imre* m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli hadapród-tiszthelyettesnek, Steiner József majtnényi lakoson és nején 1899. évi december hó 7-én elkövetett rablógyilkosság tettesének kiváló ügyességgel párosult szakértelemmel és fáradságot nem ismerő buzgalommal, 5 napon át folytatott nyomozással eszközölt kiderítése és kézrekerítéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

18. *Asztalos Sándor* m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, kétrendbeli gyilkosság tettesének és büntársainak, igen nehéz körülmények között, kitartó tevékenységgel és buzgalommal, fáradságos és ügyes, 14 napon át tartott nyomozással eszközölt kiderítése és kézrekerítéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

19. *Bulla György* őrmesternek és

20. *Pachmayer Róbert* őrsvezető, czimz. őrmesternek, mindketten a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában, az «alsó-csallóközi és csilizközi egyesület ármentesítő és alsó-csallóközi belviz levezető társulat» vonalán, az 1899. évi szeptember havában a Duna áradása okozta árvízveszély elleni védekezési munkálatok sikeres keresztülvitelének előmozdítása és biztosítása; a Guta községben védelműl emelt és magánvagyonnak elpusztulása miatt elkeseredett és felingerült nép által átvágni szándékolt közgát átvágásának meggátlása és teljes biztonságban tartása és a felingerült népnek helyes irányú befolyással történt fékmentartása körül, teljes eredménnyel 8 napon át teljesített buzgó, fáradságot nem ismerő kiváló szolgálataiért. a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

21. *Vrklján József* és

22. *Pešut Maté* őrmestereknek, továbbá

23. *Jurčić József* és

24. *Kontić Lukacs* czimzetes őrmestereknek, valamennyien a magyar kir. horvát-szlavon csendőrpáncsnokság állományában, a közbiztonsági szolgálat terén évek hosszú során át tanusított mindig kötelelességű, kiválóan ügybuzgó, fáradhatatlan és igen eredményes működésükért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

25. *Krznaric János*, m. kir. horvát-szlavon csendőrpáncsnokságbeli őrsvezetőnek, Trgove község határában a hegyi patakoknak felhőszakadás okozta hirtelen megáradásából keletkezett árvízveszély alkalmával, 1899. évi június hó 25-ről 26-ra menő éjjelen az emberélet és vagyonmentés körül saját testi épiségének veszélyeztetésével, bátor és elszánt módon teljesített emberbaráti és kitünő szolgálataiért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

26. *Kovács József* I. m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, cz. őrmesternek, Lichtenstädter Sándor répcze-szent-györgyei lakoson és ennek nején 1900. évi márczius hó 7-én elkövetett rablógyilkosság tettesinek nehéz körülmények között, kiváló ügyességgel, fáradságot nem ismerő buzgalommal eszközölt gyors kiderítése és kézrekerítéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

27. *Fodor Mihály* őrmesternek és

28. *Tompék József* őrsvezetőnek, mindketten a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén évek óta tanusított mindig kötelelességű, kiválóan buzgó és eredményes működésükért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

29. *Németh Albert*, m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, cz. őrmesternek, egy sok tagú és nagyon elágazott pénzhamisító- és csalószövetkezet tagjainak 3 hó és 12 napon át lankadatlan buzgalommal, igen ügyes nyomozással eszközölt kézre-

kerítéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

30. *Sziva György* m. kir. IV. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, évek során át, különféle szolgálati alkalmazásában, mint őrsparancsnok, segédoktató és szakaszsparancsnok-helyettes tanusított, mindig egyaránt kötelességű, kiválóan ügybuzgó és eredményes működése, továbbá alárendeltjeinek helyes befolyásolása és fegyelmzése, őrsének jó rendben tartása és példás magatartásáért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

31. *Hodosi Antal*, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli csendőr, cz. őrsvezetőnek, egy felette veszélyes, jól szervezett betörő-szövetkezetnek tagjai által, Karacson, Vámos-Pércsen, de különösen a Debreczent környékező szállók házaiban elkövetett 106 rendbeli lopásnak igen fáradságos, ügyes és kitartó nyomozással eszközölt kinyomozása, a szövetkezet 6 tagjának letartóztatása és 7313 korona értékű lopott ingóságoknak, valamint 38 darab sertésnek megkerítése által elért szép eredményeért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

32. *Nagy Mihály Lajos*, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, az 1899. év első felében a német-palánkai őrskörletben előfordult és kiderítetlen maradt közbiztonsági zavarok közül 20 súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekménynek, nagyrészt betöréssel párosult lopásnak, 96 órán át folytatott erélyes nyomozás során történt kiderítése, 4 tettesnek letartóztatása és a bíróságnak az összeszedett 350 kor. értékű bűnjelekkel való átadásaért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

33. *Pál Ignác*, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, Nagy-Körösön 1898. év óta folytatott méhmagzat-elhajtási üzemek tetteseinek 2 hónapon át fáradhatatlan buzgalommal, ügyes és leleményes nyomozással eszközölt kiderítése és kézrekerítéseért a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

34. *Ballács József*, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, a közbiztonsági szolgálat terén 12 éven át tanusított kiválóan kötelességű, fáradhatatlan, ügybuzgó és igen eredményes működéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

35. *Steffko Ferencz* és

36. *Kárász János* m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli őrmestereknek, több éven át bírósági segédmunkási minőségben, fáradhatatlan odaadó munkássággal és lelkiismeretességgel teljesített jeles és eredménydús működésük, valamint példás magatartásukért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

37. *Kovács Kornél*, m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek, Unguresan Simon kozárvári lakoson 1899. évi december hó 19-én elkövetett gyilkosság tetteseinek, igen nehéz körülmények között kitartó tevékenységgel, nagy ügyességgel és leleményességgel eszközölt kiderítése és a tetteseknek a bűnjelekkel együtt az igazságszolgáltatásnak való átadása, valamint egyáltalán a közbiztonsági szolgálat terén mint őrsparancsnok és szakaszsparancsnok-helyettes is, több éven át tanusított ügybuzgó, lelkiismeretes és eredményes működéseért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

38. *Szalai Károly*, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli őrsvezetőnek, a közbiztonsági szolgálat terén több éven át általában, de különösen az utóbbi két év alatt tanusított kiválóan kötelességű, fáradhatatlan, ügybuzgó, leleményes és eredménydús működése és kiváló magatartásáért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

39. *Pleyer Gusztáv*, m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, cz. őrmesternek, azon odaadó fáradhatatlan buzgalma és eredményes működéseért, melylyel 19 napon át, kiváló ügyességgel és leleményességgel folytatott fázasztó nyomozás során, egy kóbor czigányokból állott betörő-banda által elkövetett, mintegy 3400 korona kárral járt, 43 rend-

beli lopást kiderített, 4 tettest az igazságszolgáltatás kezébe juttatott, 8 orgazdát pedig feljelentett és a bűnleletek kevés kivétellel megkerítette, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

40. *Mészáros Péter*, m. kir. VI. sz. csendőrkerület-beli őrsvezetőnek, az 1900. évi április hó 23-án éjjel 1 óraker Csetény községben kiűtött tűzvész alkalmával egy embernek egy égő házból gyors és bátor elhatározással történt megmentéséért, valamint a vagyonmentés körül tanúsított önfeláldozó, buzgó és eredményes működéséért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

41. *Antalfi József*, m. kir. VI. sz. csendőrkerület-beli őrsvezető, czimz. őrmesternek, ki éjjeli időben egy villámcsapástól kigyuladt házból, saját testi épiségének kockáztatásával egy embert a megfulladás halálától bátor elszántsággal megmentett, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

42. *Sepetanz Istvan* m. kir. horvát-szlavon csendőrpáncsnokságbeli őrmesternek kétrendbeli gyilkosság tetteseinek, valamint egy veszélyes tolvajszövetkezet 13 tagjának hosszabb időn át lankadatlan kitartással, igen fáradságos, ügyes és leleményes nyomozással eszközölt kiderítése és letartóztatásáért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

43. *Kovács Lajos*, m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli csendőrnek, árvízveszély alkalmával egy embernek, saját élete kockáztatásával, a vízbefulás veszélyétől történt megmentése és általában is a védekezési munkálatok körül tanúsított kiváló szolgálataiért, a m. kir. honvédelmi miniszter úr teljes elismerését fejezte ki.

V. A csendőrkerületi parancsnokságok által dicséret okirattal láttattak el:

az I. számú csendőrkerületben:

Borbély József őrmester egy rablógyilkosság tetteseinek kiváló buzgalommal és leleményességgel teljesített nyomozás után történt kézrekerítéseért.

Konya Sámuel őrmester 4888 korona kárral járt lopás tetteseinek fáradságos nyomozás után történt kézrekerítéseért.

Bordás Lázár őrmester egy 1984 korona kárral járt pénzlopás tettesének rendkívüli ügyességgel folytatott nyomozás után történt kézrekerítéseért.

Varga János csendőr 15 rendbeli lopás tetteseinek 21 napon át folytatott fáradságos nyomozás után történt kézrekerítéseért.

Miklós Mózes és *Berecki Árpád* csendőrök egy 12 tagból állott orvadász-társaságnak rendkívüli ügyességgel történt kiderítéseért.

Krucza László őrmester egy 3 tagból álló vásári tolvaj-szövetkezetnek 207 órán át folytatott fáradságos nyomozás után történt elfogásáért.

Török István őrmester 20 éven át teljesített ügy-buzgó és eredményes működéséért.

Török Ferencz csendőr egy pénzlopás tetteseinek 43 órán át folytatott ügyes nyomozás után történt kézrekerítéseért.

Gothárd János cz. őrmester az 1897—1900. évek folyamán az őrskörletében előfordult számos büntett felderítése és azok tetteseinek elfogásáért.

Palocsai Dániel őrsvezető 1899. évi december hó 18-án Gombás községben előfordult ellenszegülés és ennek következtében alkalmazott fegyverhasználat alkalmával tanúsított bátor magatartásáért s őrsének mindenkor jó rendben tartásáért.

Romoson Vazul őrmester 15 évi csendőrségi szolgálata alatt úgy a közbiztonsági szolgálat terén, mint a deési szárnynál a számviteli és egyéb irodai teendők végzése körül tanúsított kiváló buzgalmaért.

Farkas János cz. őrmester a vörstoronyi határ-széli őrsön 4 éven át a közbiztonságnak, a vasút építése alkalmával számos idegen nemzetiségű munkások közt való zavartalan fentartásáért.

Kacsó József őrsvezető a nagy-disznódi őrsnek teljes rendbe hozataláért és a közbiztonsági szolgálatban tanúsított kiváló tevékenységéért.

Imre Dénes cz. őrmester és *Nagy Géza* csendőr az 1900 április 24-én Breáza községben kiütött tűzvész alkalmával az emberélet és vagyon mentése körül tanúsított fáradságot nem ismerő tevékenységeért.

A II. számú csendőrkerületben :

Ambrus Béla cz. őrmester 4 rendbeli rablás és 6 rendbeli lopás és tetteseinek kiderítéseért.

Hodolyi István őrsvezető 16 rendbeli lopás és tetteseinek kiderítéseért.

Papp Ruffi csendőr a kiderítetlenül maradt közbiztonsági zavarok körül 20 nagyobb esetnek, nagyrészt betöréssel párosult lopásnak, 96 órán át eszközölt kiderítéseért.

Szöllösi Lajos cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított eredményes működéseért.

Kovács Buna József őrmester a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett tevékenységeért.

Bálint József csendőr több rendbeli lopás tetteseinek kiderítéseért.

A III. számú csendőrkerületben :

Szelezcki Gáspár őrsvezető, mivel K. Varga János hajdú-bagosi lakoson elkövetett rablógylkosság tettesét igen nehéz körülmények között hosszabb időn át teljes odaadással, lankadatlan szorgalommal példászerű ügybuzgalommal és észszerű tapintatossággal vezetett nyomozás folyamán kiderítenie, elfognia és az igazságszolgáltatásnak átadnia sikerült.

Szöke Mihály csendőr, mert mint járőrvezető a Rágó István szolnoki lakos kárára folyó évi július 6-án elkövetett 970 korona értékű ló- és kocsilopás ügyében 197 órán át észszerű, tapintatos és fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal vezetett nyomozás folyamán, a tettet kiderítenie, elfognia és az összes bűnjelekkel együtt az igazságszolgáltatásnak átadnia sikerült.

D. Gyani Gergely csendőr, mivel a Rágó István szolnoki lakos kárára folyó évi július 6-án elkövetett

970 korona értékű ló- és kocsilopás ügyében 197 órán át észszerű, tapintatos és fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal vezetett nyomozás folyamán, a tettes kézrekerítéséhez járőrvezetőjének támogatása által hathatósan hozzájárult.

Tornyai Ferencz cz. őrsvezető, mivel az ország több vidékén, de különösen Maros-Vásárhely környékén több éven át garázdálkodott veszélyes tolvajszövetkezet 5 tagját és több bűnrészesét — fáradhatatlan kitartással, példászerű ügybuzgalommal és körültekintéssel, 23 napon át vezetett nyomozás folyamán — kézrekerítenie és a bűnjelek egy részével az igazságszolgáltatásnak átadnia sikerült.

A IV. számú csendőrkerületben :

Fogel Antal és *Szmetana Ferencz* csendőrök, egy rablógylkosság tettesének kiválóan ügybuzgó, tapintatos és lankadatlan tevékenységgel történt kiderítéseért.

Furin János cz. őrmester, több rendbeli betöréses lopást és egy rablást elkövetett 7 egyénnek 9 napon át kiváló buzumalommal történt kiderítése és elfogásáért.

Binder Mihály cz. őrmester és *Weisz Matyis* csendőr, egy szarvasmarha-lopásokat üzletszerűen folytatott tolvajszövetkezetnek rendkívüli fáradsággal és kitartással eszközölt nyomozás folyamán történt kiderítéseért.

Holovka Ferencz cz. őrsvezető, egy nőnek a vizbeulás veszélyétől férfias bátorsággal és elszántsággal történt megmentéseért.

Kovács Fülöp őrmester, mivel a szakasz irodai teendőket a szakaszparancsnok huzamosabb távollétében kifogástalanul teljesítette, őrsét állandóan jó rendben tartotta s a közbiztonság terén eredményes tevékenységet fejtett ki.

Ligeti János őrsvezető, Szendrő községben 1899. évi június 29-én dühöngött tűzvész alkalmával az élet-és vagyonmentés körül tanúsított dicséretes magatartásáért.

Palfy Móricz őrmester, mivel a szárny-számviteli teendőket kiváló buzgalommal, lelkiismeretes pontossággal és szorgalommal látja el.

Kövér Géza őrsvezető, egy nagyobb mérvű juhlopás tetteseknek 122 órán lankadatlan buzgalommal s leleményességgel eszközölt nyomozás után történt kiderítése és elfogásáért.

Csorba Alajos őrsvezető, egy rablási kísérlet és sulyos testi sértés tetteseknek kiváló buzgalommal és észszerűséggel folytatott nyomozás után történt elfogásáért.

Balogh János cz. őrmester és *Pálóczy Mihály* őrsvezető, Gesztely község határában elkövetett rablógyilkosság tetteseknek kiváló buzgalommal s kitarással eszközölt kiderítése és elfogásáért.

Markstein Bertalan őrsvezető, több rendbeli váltóhamisítás, továbbá évek óta folytatott lopások tetteseknek kiváló buzgalommal és ügyességgel történt kiderítéseért.

Fehérvári László csendőr, egy gyilkosság tetteseknek kiváló buzgalommal, kitarással és leleményességgel folytatott nyomozás után történt kiderítéseért.

Szenderszki János és *Zatrok János* csendőrök, egy lólopás tetteseknek 11 napon át fáradhatatlan buzgalommal és kitarással folytatott nyomozás után történt kiderítése és elfogásáért.

Az V. számú csendőrkerületben :

Trebichovszky János csendőr egy hat tagu kóbor cigány-tolvajszövetkezet által évek során át elkövetett lopások kiderítésénél, valamint a tetteseknek és 18 orgazdának kézrekerítésénél való hathatós közreműködéséért.

Molnár György és *Kuti Gábor* csendőrök, évek folyamán nyolcz megye területén nagy számban elkövetett betörések és egyéb büntetett tetteseknek negyvenhat napon át igen fáradságos nyomozással eszközölt kézrekerítésénél való hathatós közreműködésükért.

Erdőfi Ferencz cz. őrmester és *Ladiczki Junos* őrsvezető, *Steiner József* majtényi lakosnak és nejének sérelmére 1899. évi december 7-én elkövetett rablógyilkosság tettesének kiváló ügyességgel párosult szakértelemmel, fáradságot nem ismerő buzgósággal eszközölt kiderítése és kézrekerítésénél való hathatós közreműködéséért.

Juhász András őrmester és *Stefanovics József* csendőr Nógrád vármegye területén utóbbi időben elkövetett több rendbeli rablás tetteseknek, orgazdának és bűnrészeseknek észszerű, fáradságot nem ismerő, buzgó nyomozás után történt kiderítéseért.

Földi Pál őrmester, *Soós István* és *Mittynek István* cz. őrsvezető, *Sarina Vendel*, *Beér Dániel*, *Kuti Gábor*, *Polákovics Ádám*, *Malik Pál*, *Nagy István*, *Kroszlák Miklós*, *Hollós Mihály*, *Berücz Pál* és *Zaffner István* csendőrök, *Komlós Mihály* czimz. őrmester, *Simon Pál* cz. őrsvezető, *Szabó Lajos* cz. őrmester, *Szabó Kulmán*, *Bartalos József*, *Máté Mihály*, *Bajnok Vincze*, *Vendégpéter Péter* és *Végh Pál* csendőrök, 1899. évi szeptember havában a Duna áradása okozta árvízveszély alkalmával a védelmi munkálatok körül fáradságot nem ismerő buzgalommal, odaadással és szép eredménnyel teljesített kiváló szolgálatukért.

Jamrisz József csendőr, mivel az öngyilkossági czélzattal magát felakasztott Kovács Márton jókai lakos nyakáról a kötelet idejekorán eltávolította s a szakértelemmel teljesített életmentési kísérletek által az illetőt a biztos haláltól megmentette.

Reckert János, *Jankó Károly* őrmester és *Modróczki Károly* őrsvezető 1899. évben a csendőr jelentkezők gyűjtése körül tanúsított kiváló buzgalomukért.

Balázs József őrsvezető az utolsó 3 év alatt az igen nagy területű csaczai örs körletében előfordult mintegy 30 rendbeli különféle bűncselekmény kiderítése, a tettesek letartóztatása és feljelentése körül tanúsított igen buzgó és eredményes tevékenységeért.

Laurinecz Mihály őrsvezető az utolsó két év alatt a

nagy területű turzovkai örskörletben előfordult mintegy 25 rendbeli különféle bűncselekmény kiderítése, a tettesek letartóztatása és feljelentése körül tanusított igen buzgó, leleményes és eredményes tevékenységéért.

Modróczki József örsvezető és *Lampert Lajos* csendőr mult év december hóban Vágújhely környékén a közlekedő vasuti kocsiokból történt 183 korona kárral járt lopás kiderítésénél a tolvajszövetkezet tagjainak fáradságos nyomozással történt felfedezése és letartóztatásáért.

Zádori Mihály cz. őrmester, azon odaadó fáradhatatlan, buzgó és eredményes működéséért, melylyel 130 órán át kiváló ügyességgel és leleménnyel folytatott nyomozás során egy veszélyes csavargó által elkövetett 2794 korona kárral járt két rendbeli lopást kiderítenie és a lopott tárgyakat megszereznie sikerült.

Birsalmi István és *Csernák Bela* csendőrök, mivel folyó év április hóban a Miava patak áradása folytán beállott veszély alkalmával Csacsó község határában és Hrussov erdő közelében álló csószházban bennrekedt asszonyt és 5 gyermeket bátor elszánt és önfeláldozó eljárásuk által az esetleges haláltól megmentték.

Deák Sándor csendőr azon kötelesség érzetről tanuskodó cselekedeteért, hogy folyó évi február hóban a hidegtől már megdermedve volt Soós János esztergomilakost a biztos megfagyástól fáradságot nem ismerő ügyes és észszerű eljárás által megmentette.

Hermann Károly és *Pap László* csendőrök, mivel 1900. évi május hóban Bernece községben a bernecei patak kiáradása folytán egy házban bennrekedt beteg férfit, 1 asszonyt és 4 gyermeket bátor, elszánt és önfeláldozó eljárásuk által az esetleges haláltól megmentették.

Lichtner Gyula csendőr azon odaadó fáradhatatlan buzgalma és eredményes működéséért, melynek során 5 napon át kiváló ügyességgel és leleménnyel

folytatott nyomozás során egy veszélyes csavargót, ki Menich János rudnói községi bírót meggyilkolta, továbbá Turócz, Nyitra és Pozsony vármegyék területén 13 betöréses lopást elkövetett, 4 bűntársával együtt elfogta és a lopott tárgyak nagyobb részét megszerezte.

Prisztách Dániel és *Péter Lőrincz* csendőrök az utolsó 2 év alatt a nagytapolcsányi örskörletben előfordult mintegy 60 rendbeli különféle bűncselekmény kiderítése, a tettesek elfogása és feljelentése körül kifejtett hathatós közreműködésükért.

A VI. számú csendőrkerületben :

Váradi Ferencz cz. örsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalma, ügybuzgósága, eredményes működése és alárendeltjeinek helyes befolyásolásáért.

Gergely György őrmester, mivel egy rejtélyes gyilkosság tettségei — bár hosszabb időn át — lankadatlan szorgalom és kitartással eszközölt nyomozással kiderítette, a tetteseket észszerű és leleményes eljárással önbeismerésre bírta és az igazságszolgáltatásnak átadta.

Nagy Lajos I. cz. őrmester, *Saródi József* és *Tar Gábor* csendőrök, a Sali János csesztregi földbirtokon 1899. évi november 3-án elkövetett gyilkosság felbérelt tettesének és 2 bűnrészesének igen nehéz körülmények között fáradhatatlan buzgalommal és kitartással eszközölt kézrekerítésénél tanusított hathatós közreműködésükért.

Wolf Mózes cz. őrmester, a Schrekhausz Tamás dárdai lakoson elkövetett gyilkosság tettesének és bűnrészesének, ügyes, leleményes és szakavatott eljárással 24 óra alatt eszközölt gyors kézrekerítéséért.

Menyhárt Mihály, Tiboly István és *Kóczán Imre* csendőrök, egy veszélyes fegyveres rablónak nehéz körülmények között történt kipuhatólása és erős küzdelemmel történt agyonlövésénél tanusított ügyes magatartásukért.

Jakab Mihály örsvezető, *Fazekas József* és *Mészáros Sándor I.* csendőrök, Károlyi József vönöczki földbirtokosnak és nejének sérelmére 1899. évi december 5-én elkövetett rablógyilkosság tetteseinek igen nehéz körülmények között, kitartó tevékenységgel, buzgalommal és fáradtságos nyomozással eszközölt kézrekerítésénél tanúsított hathatós közreműködésükért.

Németh István II. őrmester és *Podoczánecz Ferencz* csendős, mivel 8 rendbeli, nagyobbrészt betöréses lopás tetteseit, 284 óráig tartott fáradtságot nem ismerő kitartással, szakértelemmel és buzgalommal folytatott nyomozással kiderítették.

Németh István III., őrmester, *Németh István III.*, *Jakab Máté*, *Lovas Dániel*, *Fentős Pál* cz. őrmesterek, *Horváth Pál II.* örsvezető, *Nyers Lőrincz*, *Kolarics István*, *Tütün Nándor*, *Móyer Ignác*, *Csöndör József* és *Barasics Kálmán* csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért.

Szigeti Kálmán őrmester, mivel 3 év lefolyása alatt, részint mint segédmunkás, részint mint szárnyszámvivő, a szárnyrodában ernyedetlen szorgalmat, buzgó tevékenységet és megbízhatóságot tanúsított.

Vidák Alajos cz. őrmester, *Kodius István* örsvezető és *Bedő János* cz. örsvezető, a Lichtenstädtler Sándor répcze-szent-györgyi lakoson és nején 1900 márczius hó 7-én elkövetett rablógyilkosság tetteseinek nehéz körülmények között kiváló ügyességgel, fáradtságot nem ismerő buzgósággal eszközölt kiderítése és kézrekerítéséért.

Szalai György I., *Szabó Károly II.* cz. örsvezetők, *Kubinyi Károly*, *Farkas Gyula I.*, *Hegedüs Miklós*, *Koronczai Sándor*, *Szabó Péter II.*, *Tóth Lajos II.*, *Pintér Albert* és *Mester József* csendőrök, egy sok tagú és nagyon elágozott pénzhamisító és csalószövetkezet tagjainak, lankadatlan buzgalommal, igen fáradtságos és ügyes nyomozással eszközölt kézrekerítésénél tanúsított eredményes közreműködésükért.

Nagy Laios I. cz. őrmester, egy több tagból álló

kóbor cigánybandának 15 napig tartott ügyes, leleményes és fáradtságos nyomozással eszközölt kézrekerítése, az általuk elkövetett mintegy 2893 korona értékét képviselt lopásoknak kiderítése s számos orgazdának feljelentéseért.

Mészáros Antal cz. őrmester, *Hauzer János* örsvezető, *Horváth István II.*, *Lakics István*, *Divald István*, *Mészáros Imre* és *Basa János* csendőrök, azon odaadó fáradhatatlan buzgalom és eredményes működésükért, melylyel 19 napon át kiváló ügyességgel leleményességgel folytatott fásasztó nyomozással, egy kóbor cigányokból állott betörő banda által elkövetett mintegy 3400 korona kárral járt 43 rendbeli lopást kiderítették s 4 tettest 8 orgazdával együtt az igazságszolgáltatás kezébe juttattak.

Hűdeg Antal, *Németh Sándor I.* és *Szigethi István II.* csendőrök, az 1900. évi április 23-án éjjel 11 órakor Csetény községben kiütött tűzvész alkalmával, az élet- és vagyonmentés körül tanúsított önfeláldozó, buzgó és eredményes működésükért.

Berényi István, *Manyoki Lajos* örsvezetők, *Gyarmaczkai József*, *Imre István I.*, *Bernhardt Jakab*, *Halbach János*, *Jánka György* és *Tóth Sándor II.* csendőrök, azon fáradhatatlan buzgalom és eredményes működésükért, melylyel 12 napon át folytatott ügyes és fáradtságos nyomozással, egy cigánybanda által elkövetett mintegy 1270 korona kárral járt 20 rendbeli lopást kiderítették, 13 tettest az igazságszolgáltatás kezébe juttattak, 12 orgazdát pedig feljelentettek és a bűnjelek nagyrészét megkerítették.

VI. A csendőrkerületi parancsnokságok által nyilvánosan megdicsértettek:

Az I. számú csendőrkerületben:

Székely János és *Csomortáni Balázs* csendőrök 4888 korona értéket képviselő több rendbeli lopás tetteseihez kézrekerítésben tanúsított tevékenységükért.

Bordás István csendőr egy pénzlopás tettesének kinyomozása és elfogásánál tanusított tevékenységeért.

Parázso János és *Seddercz Keresztély* csendőr 15 rendbelilopás tetteseinek kinyomozása és elfogása körül tanusított kiváló tevékenységükért.

Vida Albert őrsvezető és *Szolga József* csendőr egy 3 tagból álló vásári tolvajszövetkezetnek kinyomozása és elfogása körül tanusított tevékenységükért.

Papiczka Kelemen őrmester, *Bálint Ferencz* cz. őrmester, *Nagy Benjámín* őrsvezető, *Bertalan Mihály*, *Bordás Lázur* őrmester, *Gergely Sándor*, *Barabás Mihály*, *Pap Miklós*, *Magyari András*, *Jenáki János*, *Dobribán Péter*, *Kari-Küröly* és *Bardocz András* cz. őrmester, *Szöke Dénes*, *Keresztes János* és *Elekes Mihály* őrsvezetők a legénységi létszám kiegészítése körül jelentkezők gyűjtése körül tanusított sikeres működésükért.

Kádár András és *Fabián Benjámín* csendőr egy tűzvész alkalmával a vagyonmentés és a tűzoltás körül tanusított tevékenységükért.

Virág István és *Máté Pál* csendőrök egy gyilkosság tetteseinek kinyomozása és elfogása körül tanusított tevékenységükért.

A II. számú csendőrkerületben :

Grauer György őrmester, *Löwenberger Fülöp* és *Varga Ferencz* csendőrök, 4 rendbeli rablás és 6 rendbeli lopás tetteseinek kiderítéseért.

Ferenczi Sándor csendőr 16 rendbeli lopás és tetteseinek kiderítéseért.

Bozonyi Károly őrmester, segédoktató, az altiszti tanoncok oktatása körül kifejtett buzgó és sikeres működéseért.

Forró Sándor cz. őrmester, *Horváth István II.*, *Csáibre Vazul* és *Dósa Antal* csendőrök, több rendbeli lopás tetteseinek kinyomozásáért.

Szlatki Pál cz. őrmester az altiszti tanoncok sikeres oktatásáért.

A III. számú csendőrkerületben :

Polgár György cz. őrsvezető, mivel a Debreczen határában, Karczagon és Vámospércsen elkötetett igen számos betöréses és sertéslopás ügyében vezetelt nyomozások folyamán járőrvezetőjét 16 napon át szakadatlanul odaadó ügybuzgalommal és lankadatlan szorgalommal támogatva, az eredmény eléréséhez hathatósan hozzájárult.

Heiling István és *Bognár János* csendőrök, mivel a Debreczen határában, Karczagon és Vámospércsen elkötetett igen számos betöréses és sertéslopás ügyében vezetelt nyomozások folyamán járőrvezetőjüket szakadatlanul 15 napon át odaadó szorgalommal támogatva, az eredmény eléréséhez jelentékeny részben hozzájárultak.

Bartha Mór őrmester, mivel Döme Máté kisujszállási lakos kárára elkötetett ló- és kocsilopás tettesét 8 napon át szakadatlanul, lankadatlan szorgalommal és odaadó ügybuzgalommal folytatott nyomozás folyamán kiderítette.

Gul János csendőr, mivel járőrvezetőjét az előbb leírt lopás kiderítésénél fáradságot nem ismerő kitartással támogatta és ez által az eredmény eléréséhez jelentékeny mérvben hozzájárult.

Tolnai István csendőr, mivel járőrvezetőjét az ország több vidékén, de különösen Maros-Vásárhely környékén több éven át garázdálkodott veszélyes tolvajszövetkezet után 23 napon át vezetett nyomozás folyamán, fáradságot nem ismerő kitartással és odaadással támogatta s ez által a tettesek kézrekerítéséhez hathatósan hozzájárult.

A IV. számú csendőrkerületben :

Rucz Péter cz. őrmester és *Vajda Bálint* csendőr, egy rablógyilkosság tettesének kinyomozása körül tanusított fáradhatatlan és eredményes szolgálataukért.

Molnár Péter, Roti József, Liba Matyás és Nagy József csendőrök, több rendbeli betöréses lopást és egy rablást elkövetett 7 egyénnek kiderítése körül tanúsított igen buzgó és eredményes szolgálataukért.

Gyöngyösi Albert csendőr, egy szarvasmarha lopásokat üzletszerűen folytatott szövetkezetnek kiderítése és elfogása körül tanúsított kiválóan ügybuzgó és eredményes működéséért.

Greisinger Matyás őrsvezető és *Szilágyi Lajos* csendőr, több rendbeli lólopás tettesének és egy pénzhamisító szövetkezet tagjainak igen ügyes és észszerű nyomozás folyamán történt kiderítéseért.

Tóth Miklós cz. őrmester és *Uszakai Pál* őrsvezető, mivel mint szárnyirodai segéd munkások a reájuk bízott teendőket lankadatlan szorgalommal és pontossággal teljesítik.

Bátori Ferencz őrsvezető, mivel mint őrsparancsnok őrsét mindig rendben tartotta, a fegyelmet helyesen kezelte s a közbiztonsági szolgálatban eredményes tevékenységet fejtett ki.

Szigeti György csendőr, egy nagyobb mérvű juhlopás tettesének kiderítése és elfogása körül tanúsított odaadó és eredményes közreműködéséért.

Pintér István őrmester és *Új István* csendőr, egy postalopás tettesének lankadatlan buzgalommal s ügyességgel történt kiderítéseért, valamint az ellopott 7200 korona megkerítéseért.

Kovács János csendőr, egy rablási kísérlet és súlyos testi sértés tettesének kiderítése és elfogása körül tanúsított eredményes szolgálataért.

Lenyő Tivadar, Miskó György, Fngi Sándor és Borcsik Lajos csendőrök, Gesztely község határában elkövetett rablógyilkosság tettesének kiderítése és elfogása körül tanúsított eredményes szolgálataukért.

Spenik János, Andri Ferencz és Hancsics Mihály csendőrök, évek óta folytatott lopások tettesének kiderítése és elfogása körül tanúsított hasznos és eredményes működésükért.

Balogh Mihály csendőr, egy gyilkosság tettesének kiderítése és elfogása körül tanúsított igen buzgó és eredményes szolgálataért.

Péter János őrsvezető, egy csendőr-járórt lefegyverező kóbor cigánycsapatnak fáradhatatlan tevékenységgel és buzgalommal teljesített nyomozás után történt elfogásáért.

Birinyi István és Kövér Géza őrsvezetők, *Szendrszki János, I. Nagy Károly és Szigeti György* csendőrök, egy gyilkosság tettesének kiválóan észszerű és tapintatos eljárással történt kiderítéseért.

Az V. számú csendőrkerületben :

Sarina Vendel és Gulassy József csendőrök évek folyamán nyolcz megye területén nagy számban elkövetett betörés és egyéb büntett tettesének igen fáradtságos nyomozással eszközölt kézrekerítésénél való hathatós közreműködésükért.

Leitner Frigyes őrmester, *Viola Lajos, Hranay István* őrsvezető, *Mahr Károly, Farkas Mihály* cz. őrsvezető, *Horváth Sándor, Suhai István, Hattyár Vendel, Pilinger József, Szkalcsky Mihály, Sagát István, Boleraszky Pál, Csiki József, Skóta János, Jakab Zsigmond, Nyaradi Vincze, Czulka János, Kocsis György, Chotár Matyás, Nagy János, Oszkay Lajos, Lukács Mihály, Petyovszky József, Roszina Laszló, Gyúrina János, Oláh Dániel, Bucsan Dániel, Habara Imre, Obert József, Halina Pál, Szilágyi Gergely, Vörös István, Csernyicska Ferencz, Horecsnyi Mihály, Pomsár Ferencz, Balga József, János János, Palasi Péter, Dubnicska György, Lukács István, Grossmann Lajos, Csupányi Péter, Blaskovich Antal, Csebí Mihály, Kolman István, Lehotai József, Morvai János, Simboch Jozsef, Vanyek Antal, Mikula Antal, Gulasi József, Ondrisz Márton, Kókai János, Mikulás József, Ehleiter Ferencz, Siandru Gábor, Naszticzky József, Pavlovkin János, Piali András, Belakovics János, Sepure Vazul, Cservid József, Kovács Balázs,*

Thurner József csendörök, *Brunzlik József*, *Dankó Antal*, *Bustor György*, *Benes János*, *Petrzalka Ernő* és *Gracza Samu* próba-csendörök, *Androvics Imre*, *Beliczai M. haly*, *Bodis Lajos*, *Kincsek József*, *Szabó Imre*, *Sajtos Géza*, *Tóth Ignác*, *Nemlaha József*, *Fedor Ádám*, *Tanító Gyula* csendörök, *Borka Nándor*, *Orbán Lajos* próba-csendörök, *Jancovics Lőrincz* és *Hodossi Benő* csendörök, *Schlachta János* és *Bekő István* címz. őrsvezetők, *Pál István*, *Pulai Károly*, *Mikuska Mihály*, *Ványi Simon*, *Fritsch Antal*, *Bakó István* csendörök, *Danihel Ferencz*, *Sipos Vincze*, *Thurzo Szilveszter* és *Belakovics Vendel* próba-csendörök, *Kuzsel Szanisztó*, *Filipcsa Ferencz*, *Takács János* és *Zsigmond Ferencz* csendörök az 1899. évi szeptember havában a Duna áradása okozta árvíz veszély alkalmával a védelmi munkálatok körül fáradtságot nem ismerő buzgalommal, odaadással és szép eredménnyel teljesített kiváló szolgálataikért.

Bauer Antal és *Földi Pál* őrmester, *Szalai Károly* őrsvezető 1899. évben a csendőrjelentkezők gyűjtése körül tanusított kiváló buzgalmukért.

Krsák János csendőr 130 órán át folytatott nyomozás során egy veszélyes csavargó által elkövetett 2794 korona kárral járt két rendbeli lopás kiderítésénél való hathatós közreműködéséért.

Bauer Antal, *Taborszky István* őrmester, *Budai Ferencz* őrsvezető, *Szabó György*, *Mészáros Károly*, *Patacsi Péter*, *Gyurina János* csendörök és *Kurinecz Rezső* próbacsendőr 5 napon át folytatott nyomozás során egy veszélyes csavargó elfogatásánál s általa elkövetett 13 rendbeli betöréses lopás kiderítésénél és a lopott tárgyak megszerzésénél való hathatós közreműködésükért.

A VI. számú csendőrkerületben :

Baier József cz. őrmester és *Geisler Mór* csendőr, mivel egy csavargó által elkövetett 6 rendbeli, mintegy 170 korona értékű lopást, 72 órai fáradságos és

üges nyomozással kiderítettek a megszerzett bűnjeleket a tettessel együtt a bíróságnak átadták.

Csüllag József cz. őrsvezető, *Jordán Ferencz* és *Vinkovics Kelemen* csendörök, mivel egy rejtélyes gyilkosság kiderítésénél s a tettesek kézrekerítésénél eredményesen közreműködtek.

Szabó György II., *Tóth Gyula II.* és *Takács Imre* csendörök, mivel Schrekhausz Tamásárdai lakoson elkövetett gyilkosság tettesének s a bűnrészeseknek kézrekerítésénél, az eredmény elérésében őrsparancsnokukat hathatósan támogatták.

Kovács Károly, *Körmendi Ferencz* és *Bartos Lajos* csendörök, a Károlyi József vönöczki lakoson s neján elkövetett rablógyilkosság tettesének kipuhatólása és elfogásánál teljesített jó szolgálataikért.

Horváth Sándor, *Reiz József*, *Zsóks Mátyás*, *Tallian János*, *Remete József*, *Bosnyák Mihály* és *Kántor István* csendörök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmuk, tevékenységük és eredményes működésükért.

Ugray Lőrincz őrmester, a legénységi létszám kiegészítése körül tanusított kiváló buzgalma és eredményteljes működéséért.

Hunyadi Sándor őrmester és *Laukovics Gyula* csendőr, a Toplak Ferencz zala-ivánczai lakoson elkövetett gyilkosság tettesének ügyes és tapintatos eljárással eszközölt kiderítéseért.

Kardos Lajos őrsvezető és *Behek Miklós* csendőr a Klepeisz Ferencz besfai lakos kárára elkövetett 477 korona kárral járt gabona- és lisztlopás tettesének 6 napig tartott fáradságos nyomozással eszközölt kiderítéseért.

Basa János és *Lakics István* csendörök, mivel Horváth Ferencz fegyveres csavargót kiváló figyelem és éberséggel tartott lesállítás alkalmával épen akkor, midőn az egy rablást szándékoltt végrehajtani, elszánt magatartással elfogták s lefegyverezték.

Kiss József III., *Samu István*, *Marton Sándor* és *Kasza János* csendörök, a Lichtenstädter Sándor

répcze-szt-györgyi lakoson s nején elkövetett rabló-gyilkosság tetteseinek kézrekerítésénél tanúsított eredményes közreműködésükért.

Balazsics József ez. őrmester és *Balaskó Iván* csendőr, mivel kiváló éberségük által s a helyzet vesszélyes voltát felismerve, gyors intézkedésükkel lehetővé tették, hogy egy személyvonat, mielőtt egy felszakadt vasuti vágányra ért volna — megállítassák, s ez által a vonatot a biztos kisiklástól megmentették.

Herczeg Lőrincz I. őrsvezető, *Szersa János* és *Saródi József* csendőrök, mivel egy 2893 korona kárral járt lopást elkövetett kóbor cigánybandának 15 napig folytatott nyomozással történt kézrekerítésénél eredményesen közreműködtek.

Kondor Lajos és *Bedi Ferencz* csendőrök, mivel egy 1436 korona értékű ló-, löszerszám- és kocsilopás tettesét ügyes, tapintatos és gyors nyomozással, 6 $\frac{1}{2}$ órai szolgálat alatt kiderítették s elfogták.

Herczeg Sámuel és *Szakolczai Ignác* csendőrök, egy 150 korona pénzlopás tettesének, 49 órai ügyes, leleményes és körültekintő nyomozással eszközölt kiderítése és elfogásáért.

Iván József, *Tratnyek András* és *Mráz István* csendőrök, mivel egy kóbor cigányokból állott betörő banda által elkövetett több rendbeli lopásnak kiderítése, a tettesek kézrekerítése és a bűnjelek megszerzésénél eredményesen közreműködtek.

Nieszl István czimzetes őrmester és *Takács Lajos* csendőr, mivel egy cigánybanda által elkövetett mintegy 1270 korona kárral járt 20 rendbeli lopás kiderítésénél s a tettesek és orgazdák kézrekerítésénél buzgalommal és eredményesen közreműködtek.

Vegyess közlemények.

«Ember küzdj és bízza bizzál.»

Minden egyes embernek, a ki a külvilág egyetlen jelensége mellett sem halad el gondolkodás nélkül, hanem mindent, a mi körülötte a világban történik, megfigyel és megbírál, belőle tanuságot von le és így Isten legbecesebb, bennünket az összes többi lények között kitüntető adományát, az észbeli tehetséget folyton felhasználva állandóan hű marad emberi rendeltetéséhez és soha méltatlanná nem válik önmagához, fel kell vetni önmaga előtt azon kérdést, hogy melyik a nagyobb bűn: az öngyilkosság-e, vagy a gyilkosság?

Ha most mi is ezen kérdést önmagunknak kitűzzük és eszünk, valamint lelkiismeretünk szerint legjobb eredményre akarunk jutni, akkor a következő szempontoknak kell bennünket gondolkodásunkban vezetni:

Az öngyilkosság nem egyéb, mint közönséges gyilkosság, mely ocsmány cselekményt a tettes *nem* embertársán, hanem *önmagan* követi el.

A gyilkosságot a törvény halálbüntetéssel sújtja, melyet a végrehajtó hatalom közegeivel foganatosítat; az öngyilkos is halállal bünhődik, csak hogy a cselekményt és annak büntetését is önmaga hajtja végre. A gyilkos enyhítő körülmények fenforgása esetében még kegyelmet is kaphat; az öngyilkos számára azonban nem létezik többé kegyelem, sem a földi hatalom részéről, sem Isten szent ítélőszéke előtt.

Ha tehát ezt a két legundokabb cselekményt az igazság mérlegének serpenyőjébe helyezzük, akkor már ezen eddigi általános és összefoglaló szempontok is azt eredményezik, hogy az a serpenyő fog lebilleni, a melyik az öngyilkosság cselekményét foglalja magában és egész határozottsággal és mint minden kétséget kizáró igazságot állíthatjuk, hogy az *öngyilkosság a legsúlyosabb beszámítás alá eső bűncselekmény.*

Ezen állításunkat azonban — a jelzett általános szempontoktól eltekintve — az alábbiakban részletesen is, be fogjuk bizonyítani.

A gyilkos, a ki cselekményét talán ellenállhatlan érzelmek behatása alatt, súlyos bántalmak megtorlása czéljából, vagy akár nemtelen érzelmek és ösztönök kifolyásaként követte el, ha földi életének utolsó pillanatában is, midőn szíve utolsó dobban, midőn ajkait utolsó lehelete hagyja el, őszinte bűnbánattal emeli fel könyörgő tekintetét a Mindenható felé: nem pusztul el vigasz és remény nélkül, mert Isten kegyelmességére és irgalmasságára mindig számíthat. A gyilkost még utolsó útjára is elkíséri a hit kiengesztelő és felemelő szava, balsamot csepegtetve sajgó seibeire és visszaadva neki önyulgalmát. A gyilkost, ha bűnbánatot érez, egyháza nem tagadja ki kebeléből, hanem magához emeli, vigasztalja, bűnei alól feloldja és áldásában részesíti, hogy bűne szörnyű terhétől megkönnyebbülve, válhasson meg a földi élettől és földöntúli üdvösséget remélve, jelenhessen meg az Örök Birónak nemcsak igazságot, hanem kegyelmet is osztó ítélőszéke előtt.

Ezzel szemben az öngyilkos elvágja maga előtt azt az utat, mely a bűnbocsánat egyetlen forrásához vezethetné. Az öngyilkos cselekményének elkövetése pillanatában lemond a hit vigaszáról, feladja az üdvözülés minden reményét és lelkét önként itéli örökös kárhozatra.

De sokan azzal szépitik az öngyilkosságot, — mert menteni nem tudják — hogy az hőstett, melyhez férfias elhatározottság és bátorság kívánatik! Ez egyszerűen nem igaz! Ez egyike ama rettentő tévedéseknek, a melyek épen jelen korunkban megfoghatatlan módon befészkeltek magukat az emberek gondolkodásába, hogy azután egész sötétségükkel reá nehezdedve agyukra és szívükre, elvegyék tőlük a lélek világosságát, az értelem nyugodt és higgadt ítélőképességét, az örület minden nemébe belékergetésék az így elfogultakat és mindig több és több, nagyobb és nagyobb szerencsétlenségnek legyenek okozói.

Nem hogy dicsőítendő hőstett volna az öngyilkosság, hanem épen az ellenkezője, az öngyilkosság

a képzelhető legnagyobb gyávaság, melyet nem határozott jellemmel bíró férfi, hanem csakis egy gyimoltalan, az élet nehézségeivel és megpróbáltatásaival megküzdeni nem tudó vagy nem akaró, az élet terhei előtt összeomló ember követhet el.

Mindez áll az emberekre általánosságban, tekintet nélkül arra, hogy valaki a társadalomban minő állást foglal el, minő hivatást tölt be. De ha már eljutottunk odáig, hogy az öngyilkossággal kapcsolatban a férfias bátorságról is beszéljünk, akkor nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy van egy társadalmi állás, egy hivatás, a melynek lelkiismeretes és fenkölt szellemben való betölthetéséhez épen a férfias bátorság, a komoly akaraterő és nemes tetterő szükségesek, a mely hivatásban ezen tulajdonságoknak az illető egész jellemének kiegészítő részét kell képezniök. Ez a katonai hivatás.

Es ba már polgári állású egyénnél is nemcsak ocsmány bűnnek, hanem azonfelül még gyávaságnak is kell minősitenünk az öngyilkosságot, mennyivel inkább kell ezt igaznak tartanunk a katonánál.

Annak a katonának, a ki lelke egész erejével, szíve egész hevével csüggy magasztos hivatásán: a haza és a király üdvét, ha kell fegyverrel is, saját élete árán is megvédelmezni, tudni és vallani kell, hogy csak az a katon a igazi vitéz a valódi hős, a ki vagy leveri az ellenséget, vagy pedig halálos sebeitől vérezve rokad össze a csataterén; de nem az, a ki az ellenség első rohamán eldobja a fegyverét és megadja magát.

Ahhoz nem kell bátorság, hogy az élet súlyos küzdelmeitől gyáván megfussunk, hanem igenis ahhoz, hogy a küzdelmet kitartással tovább folytassuk.

Azt azonban minden esetre fel kell tételeznünk, hogy az öngyilkos, midőn a borzasztó bűre elhatározza magát, elveszíti legékesebb, legbecsesebb tulajdonságát: a gondolkozási képességet; az ész és a lélek, testünkbe beplántált ez a két isteni szikra, mely megkülönbözteti az embert az állattól, megszűnik nála normálisan működni. Mert ha nem így

lenne, mikép volna az lehetséges, hogy az ember, a ki éppen emberi érzelmeinél fogva, már a hóhér név hallatára is összeborzad: önként vállalkozzék ilyen megvetett, utált szerepre és e gyűlölt mesterséget önönmagán végezze?

Vagy ha nem veszténé el józan esztét, nem rettenne-e vissza még az öngyilkosság eszméjétől is, ha arra a bánatra, arra a vígasztalhatlan kétségbeesésre, arra a szívfacsaró fájdalomra gondolna, melyet borzalmas cselekményével szüleinél, testvéreinek, rokonainál és barátainál előidéz? Vajjon nem gondolna-e arra a szegyenre és gyalázatra, melyet hozzátartozóinak és bajtársainak az öngyilkosság elkövetésével okoz?

Józan észszel nem fogná-e fel, hogy cselekményével az Istennek legremekebb alkotását rombolva szét, belekontárkodik az isteni mindenhatóságba és így az Isten sujtó haragját és bosszúját vonja magára?

Nem gondolna-e önkéntelenül is Isten szent ígéire, melyek arra tanítják, hogy dolgozzék, harcoljon, legyen türelmes és reméljen mindaddig, míg beáll élte alkonya és elveszi megérdemlett jutalmát.

Csak a kishitű, a törpelelkű, a minden becsületből kivetkőzött istentagadó veszítheti el önbizalmát, hitét és reményét.

Mert az, a ki Istenben hisz, a ki tudja, hogy Isten szeme minden lépésünket kíséri; a ki nem téveszti szem elől, hogy a Mindenható azt, a kit ma lesújtott, holnap már fel is emelheti, hogy az Isten nemcsak büntet, de jutalmaz is, hogy a gond, a bánat, a kétségbeesés tanyájára már holnap örömet és boldogságot áraszthat; szóval a ki hisz az Isten mindenhatóságában, az a legkétségbeejtőbb helyzetben is, e mindenhatóságra gondolva, nem veszítheti el a reményt, hanem türellemmel és megadással fog tovább küzdeni, hogy a megpróbáltatások nyugodt elviselése által, magát Isten elmaradhatatlan jutalmára is érdemessé tegye.

Összegezve az elmondottakat, kétségtelen igazsággal állíthatjuk, hogy az öngyilkosság sokkal nagyobb

bűn a gyilkoságnál; hogy az öngyilkosság aljas, elvetemedett, gyáva cselekmény; hogy az öngyilkos kivetkőzött minden emberi érzésből; vétkezik az Alkotó, vétkezik az emberi társaság, hozzátartozói, de vétkezik önmaga ellen is és leveti magát a becsület és tisztesség utolsó foszlányát is.

Ezen igazságokat tudva, valóban meg kell döbennie minden józan gondolkozású embernek, ha a napjainkban előforduló számos öngyilkosságról vesztudomást s nekünk csendőröknek még inkább, ha meggondoljuk, hogy sorainkban szintén akadtak többen, kik megfeledeztek Istenről, az Ő szent tanításairól és Istent s minden jobb érzést megtagadva, önmaguknak lettek bírái.

Ez a szomorú jelenség annál megdöbbentőbb, mert az öngyilkosságot elkövető egyének egyszersmind katonák, még pedig ezen hivatás legvalóagtobbjai, a kiknek vitészség és bátorság tekintetében példaképpen kellene tündökölniök embertársaik előtt.

Egy hivatását szíve mélyén átérző katona alig tudhat fájdalomának kifejezést adni, midőn azt tapasztalja, hogy katonák, de különösen csendőrök képesek az összes emberi cselekedetek ezen legaljasabbjait, legmegvetendőbbjéit, leggyávabbjait elkövetni.

Igaz, hogy a katona és így a csendőr is, fegyverrel lévén ellátva, állandóan rendelkezik az öngyilkosság elkövetéséhez alkalmas eszközzel és így súlyos sorscsapások, szerencsétlenségek, a gyalázat vagy büntetéstől való félelem, testi szenvedések stb. okozta lelki egyensúly megingásának pillanatában, midőn az élet terheitől való menekülés gondolata megvillan agyában, a gondolat végrehajtását mi sem akadályozza. A katona ezen körülménynél fogva az öngyilkosságot mindenkor a kétségbeesés pillanatában tehát úgyszólván minden megfontolás nélkül és így öntudatlan állapotban követi el. Rá nézve nem létez a lelki küzdelem, a megfontolás, a kétségek közötti aggodás azon hosszú útja, melyet az öngyilkosság eszméjével megbarátkozott nem katonák

az elhatározás és annak végrehajtása közötti időközben megtenni kénytelenek. Ezen utóbbiaknál a gondolat megfogalmazása és a tett végrehajtása között az alkalmas eszközök és módok keresésének ideje következik be és ez elég arra, hogy sokaknak idejét megvilágítva, azokat még az utolsó pillanatban visszatartsa az örvénybe való rohanástól. Sok szerencsétlen kétségbeesett ember köszönhetne már e kicsiny időköznek becületét és életét.

De azért ez a körülmény nem teszi kevésbé megbélyegzővé és undorítóvá a katona és így a csendőrnek is öngyilkosságát, mert a katonának, de különösen a csendőrnek két-körülményről soha sem volna szabad megfeledkezni. Egyik az, hogy ő neki az emberi társadalom azért adta az állandó fegyverviselés jogát, mert megtisztelő és felemelő bizalmat helyez belé az iránt, hogy ő fegyverével mindig a megzavart társadalmi jogrendet fogja megvédeni és visszaállítani, nem pedig, hogy oktalan és gyáva rombolásra fogja azt használni és önmagát fogja vele elpusztítani, a ki éppen a társadalom békéjének őrévé lett kiszemelve. Egy csendőr lelkét élte legnehezebb pillanataiban is ezen hivatás és a társadalom beléje helyezett bizalma felemelő érzetének kellene eltölteni. A másik körülmény pedig a vallás tanítása, a melyet még a szülőházban szívott magába a melynek minden írott betűje és minden hallott eszméje édes emlékek által van megszentelve és a mely tanítás úgy szól, hogy a Mindenható Isten az ő kifürkészhetetlen és eszünkkel fel nem fogható akaratában a szenvedéseket gyakran érdemtelenül is küldi az emberre, azért hogy próbára tegye lelküket, ha vajjon igazi, Isten akaratában való megnyugvás tölti-e be szívüket, képesek-e Istent dicsérni és szolgálni úgy a bajban, mint a jóban és a mely tanítás szerint Isten azután megjutalmazza az állhatatosakat és megbünteti azokat, a kiknek jámborsága és bizalma, akarata és hite nem volt szilárd. Ezek oly érzések, a melyek ha a csendőr lelkében élnének, meg-

mentenek őt mindig a pillanat kétségbeesésétől és tudna mindig férfiasan hivatásának megfelelni.

Katona, különösen pedig csendőr csak ép testű és tiszta lelkű ember lehet. A szigorú fegyelmi szabályok rendre, pontosságra, mértékletességre és komoly higadtságra nevelik és szoktatják. A katonának lélekjelenlétét, tiszta látását és nyugalmuát még az ellenség sortüze előtt sem szabad elveszítenie. Milyen katona és milyen csendőr lehet tehát az, a ki a sors pillanatnyi megpróbáltatásában fejét vesztve megszökik, elvonja magát a szolgálattól s a gyalázatba rohan?

Minden csendőr jól véssé emlékezetébe az itt elmondottakat, és ha valamikor a végzet olyan megpróbáltatásokat mér rá, mely kétségbejti és önkéntelenül az öngyilkosság felé tereli gondolatát: jusson eszébe, hogy mindnyájunk sorsát a bölcs és mindenható Isten tartja kezében, ki a föld minden teremtményéről, még az utolsó bogárka és féregről is bölcs előrelátással gondoskodik.

Különösen szép és nemes feladatot képezi minden őrsparancsnoknak, hogy ez irányban csendőreit nevelje és oktassa. Kiváló gondot fordítson arra, hogy alárendelt csendőrei rendes, mértékletes életmódot folytassanak, hogy munkaszeretők és takarékosak legyenek. Mert az öngyilkosság kútfórára rendszerint a könnyelmű, kicsapongó életmód, a pazarló költsékezés szokott lenni.

Ha valamely csendőrnél feltűnő levertséget, szomorúságot tapasztal, igyekezzék annak okát kifürkészni és a csendőrt szomorú gondolataitól elterelni. Ha pedig valamelyik csendőrnél a kétségbeesés, az életúnság kétségtelen jelei mutatkoznak, ezt szakasparancsnokának haladéktalanul jelentse be és az ilyen csendőrt állandó figyelemmel kísérje, gondoskodjék róla, hogy az soha magára ne maradjon; alkalmas pillanatban pedig igyekezzék lelkére hatni, önbizalmát felébreszteni, hitét és reményét megerősíteni. Esetleg, ha mindezen kísérletek hatástalanok maradnának, vegye igénybe az illető csendőr

hitfelekezete lelkésének segédletét is: de igyekezzék ezen segédlet igénybevételét úgy rendezni, hogy a csendőr és lelkész közötti találkozás ne előkészítettnek, hanem véletlennek látszassék

Különben pedig itt is azon általános elv hangoztatható, hogy erélyes, lelkiismeretes, kötelességtudó, a fegyelmet és rendet hajthatatlan szigorral és körültekintéssel kezelő, de e mellett alárendeltjei javáról is atyailag gondoskodó őrsparancsnok őrsén aligha fog öngyilkosság előfordulni. Azért az olyan őrsön, a hol ilyen szomorú eset előadja magát, kívánatos volna az őrsparancsnok ténykedését is szigorú vizsgálat tárgyává tenni.

A nyomozásnál fölmerülő és megoldandó kérdések, tekintettel a nyomozás irányára s a bűncselekmények minősülésére.

Mult évi zsebkönyvünkben hasonló cím alatt megkezdett cikksorozat folytatásaként alább adjuk azon legfontosabb kérdéseket, melyek a testi sértések eseteinek nyomozásával állanak összefüggésben. (1878: V. t.-cz. Btkv. a büntettek és vétségekről 301—313. §§.)

A testi sértés.

Btkv. 301. §. «A ki másnak testét szándékosan, de ölési szándék nélkül bántalmazza, vagy egészséget sérti, ha az ezáltal okozott sérülés, betegség vagy elmekör húsz napnál hosszabb ideig tartott: a súlyos testi sértés büntetett, — ha húsz napot túl nem haladott, de nyolcz napnál tovább tartott: a súlyos testi sértés vétségét, ha pedig nyolcz napnál tovább nem tartott: a könnyű testi sértés vétségét követi el.»

1. A cselekmény, a sérülés, betegség vagy elmekör tartamához képest vétséget vagy büntetett képez. Ha az orvosszakértő véleménye szerint a

gyógyulás 8 nap alatt bekövetkezik, kívánja-e a sértett a bűnvádi eljárás megindítását? Btkv. 312. §.

2. Mikor, hol történt az eset?

3. Tényleg szándékosan követtetett-e el a cselekmény, azaz tényleg akarta-e a terhelt a testi sértést vagy egészségháborítást elkövetni? Ha igen, szándéka nem-e egyszersmind a megtámadott személy életének kioltására volt irányozva? (Emberölés kísérlete.)

4. Mi módon és mivel követtetett el a testi sértés? (Eszköz.) Nem-e valamely mulasztás által?

5. Mi módon követtetett el az egészségháborítás? (pl. valamely ragályos betegségnek bántalmazás nélküli szándékos átvitele másnak a testére, pl. a syphiliticus bajok szándékos átvitele.) Nem-e valamely mulasztás által követtetett el az egészségháborítás? (pl. a táplálék vagy gyógyszernyújtás abbahagyása.)

6. A beállott sérülés, betegség vagy elmekör tényleg a terhelt által elkövetett cselekmény következtében állott-e be?

7. A könnyű testi sértés nem-e a házi fegyelen gyakorlatában lett elkövetve? Birt-e a terhelt a sértett ellenében fegyelmi joggal, s ha igen, a bántalmazás indoka, célja, tényleg a házi fegyelem fenntartása volt-e? (Btkv. 313. §.)

8. A testi sértés nem-e felmenő ágbelirokonon, (szülő, nagyszülő, dédszülő) követtetett el? (Btkv. 302. §.)

9. Nem forog-e fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. 1. p. Felbujtó.)

10. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnség.)

11. Nem-e kényszerítették a tettest az önvédelem, avagy egy bizonyos kényszerhelyzet a cselekmény elkövetésére? (Btkv. 79., 80. §§.)

12. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen 16-ik életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

13. Könnyű testi sértés esetében a sértett fél

indítványára idejekorán, tehát 3 hó eltelte előtt tétetett-e? (Btkv. 112. §.)

Btkv. 303. §. *«Öt évig terjedhető börtönnel büntendő a testi sértés, ha annak következtében a sérült, testének valamely nevezetesebb tagját, vagy érzékét, beszédét, halló, látó vagy nemzőtehetségét elvesztette; ha e tagok, érzékek, vagy tehetségek valamelyike használhatatlanná lett; ha a sérült nyomorékká vált; ha elméje megzavarodott; ha előre láthatólag hosszú ideig tartó betegségbe esett, vagy rendes foglalkozásának folytatására végkép, vagy előre láthatólag hosszú időre képtelenné vált, vagy feltűnően eltorzított.»*

«Ha pedig e sértések valamelyike felmenő ágbeli rokonon követetett el: büntetése öt évig terjedhető fegyház.»

1. A cselekmény büntett.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. A sérült testének nevezetesebb tagja, vagy érzéke, beszélő, halló, látó vagy nemző tehetsége azon működésre, melyre a természet által rendelve van, tényleg alkalmatlanná, vagy használhatatlanná vált-e, avagy csak használhatási képessége csökkent?

4. A sérült hallását, illetve látását mindkét fülére illetve szemére elvesztette-e?

5. Ha a külső jelek arra mutatnak, hogy a sérült nyomorékká vált, vajjon az illető testrésznek mozgási, illetve működési képessége a természet által rendelt működésre nézve tényleg és tartósan megszünt-e? (Orvosszakértő.)

6. Nem-e látszik fenforogni, hogy a sérült az elmezavart csak színleli?

7. *«Előreláthatólag hosszú ideig tartó betegség esetén»* az orvosszakértő véleménye szerint husz napot jóval túlhaladó gyógyulási időt igénylő egészségháborítás forog-e fenn?

8. A sérült a szenvedett sérülés folytán rendes, tehát eddig üzött foglalkozásának üzésére tényleg végkép, illetve hosszú időre képtelenné vált-e? (Eltelkintve tehát attól, hogy más az eddigitől eltérő foglalkozásra — a sérülés daczára — képes-e, vagy sem?)

9. Tényleg feltűnően torzítottatott-e el a sérült? Tehát az okozott sérülés a külalakját tényleg lényeges hátrányára és szembetűnően elváltoztatta-e? Hogyan és mily mértékben torzítottatott el a sérült?

10. Hogyan és minő eszközzel követetett el a sérülés?

11. A testi sértés tényleg a szándékos cselekménynek a következménye-e? Avagy nem-e forognak fenn valamelyes mellékkörülmények?

12. Ha a testi sértés terhes állapotban levő nőn követetett el, s a nő ennek folytán méhmagzatát elvesztette, vajjon tudta-e a bántalmazó, hogy a nő terhes állapotban van, vagyis a küljelek által erre figyelmeztetve volt-e? (Btkv. 304. §.)

13. A terhelt nem-e azon *szándékkal* követte el a testi sértést, hogy a sérült a testi sértés következtében testének valamely nevezetesebb tagját, beszédét, halló, látó, vagy nemző tehetségét elveszítve, valamely nevezetesebb tagját használhatatlanná tegye; a sérültet nyomorékká tegye, stb. (303. §.), avagy hogy a terhes nő méhmagzatát elveszítse? (304. §.)

14. Nem-e felmenő ágbeli rokonon követetett el a testi sértés?

15. Ha a súlyos testi sértés folytán a megsértett halála következett be, vajjon a terhelt szándéka pusztán a bántalmazás volt-e, s csak a bántalmazással egyidejűleg közrejátszott mellékkörülmények folytán állott be a halál, — avagy nem-e az volt a terhelt szándéka, hogy a sérült a bántalmazás következtében testének valamely nevezetesebb tagját, beszédét, halló, látó vagy nemző tehetségét elveszítse, valamely nevezetesebb tagját használhatatlanná tegye, a megsérültet nyomorékká tegye, stb. (303. §.) avagy, hogy a terhes nő méhmagzatát elveszítse? (304. §.) Nem-e ölési szándékkal követetett el a cselekmény? (Ez esetben emberölés esete forogna fenn. Btkv. 279. §.)

16. A terhelt nem-e erős felindulásban, haragjának első fellobbanásában követte el a halált okozott súlyos testi sértést? (Btkv. 307. §.)

17. A súlyos testi sértés folytán meghalt személy a terheltet vagy hozzátartozóit jogtalanul súlyosan nem-e bántalmazta, s nem-e ezen való felindulásában és rögtön a bántalmazás után követte el a terhelt a halált okozott súlyos testi sértést? (Btkv. 307. §.)

18. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnségéd.)

19. Miért követtetet el a cselekmény?

20. Nem-e kényszerítették a tettet az önvédelem, avagy egy bizonyos kényszerhelyzet a cselekmény elkövetésére? (Btkv. 79., 80. §§.)

21. Hány éves volt, a terhelt? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16-ik életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró, vagy enyhítő okok.)

Btkv. 308. §. *«Ha a súlyos testi sértés többek bántalmazásából származott és ki nem tudható, hogy ki vagy kik okozták azt: mindazok a kik a bántalmazásban szándékosan részt vettek: ket évig terjedhető börtönnel és külön-külön kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel; ha pedig a bántalmazásból halál származott: három évig terjedhető börtönnel és külön-külön négyszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.»*

1. A cselekmény büntett.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. Az okozott súlyos testi sértés tényleg több egyén (legalább kettő) bántalmazásának a következménye-e?

4. A terhelt tényleg szándékosan, tehát saját akaratok és elhatározásukból vettek-e részt a bántalmazásban, avagy a személyek valamelyike csak véletlenségből keveredett a támadók közé? (pl. ha a bántalmazást önvédelemből, a saját megmenekülése s nem mások bántalmazása céljából követi el; avagy pl. ha valaki a megtámadott egyének segítségére jön, s a támadások elhárítására irányított tevékenysége által követi el a bántalmazást).

5. Mi módon és mivel követtetett el a súlyos testi sértés? (Eszköz, fegyver.)

6. A súlyos testi sértés, avagy a beállott halál tényleg a bántalmazások következménye-e?

7. Részt vett-e a sérült a verekedésben? Mint támadó, avagy mint megtámadott?

8. A bántalmazás csak egy helyen történt-e, s mindig ugyanazon személyek által?

9. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

10. Hány évesek voltak a tettesek? 12 évesek elmúltak-e, s ha igen, 16-ik életévüket túlhaladták-e már? Birtak-e cselekményük bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Btkv. 309. §. *«A ki azon szándékkal, hogy másnak egészségét megrontsa, mérget vagy más ártalmas szert ad be, vagy bármi más módon alkalmaz: öt évig terjedhető börtönnel büntetendő; ha pedig a szer életveszélyes, de ölési szándék nélkül adott be, vagy alkalmaztatott: a büntetés három évtől öt évig terjedhető fegyház leendő.»*

Ha az életveszélyes szer beadása vagy alkalmazása folyton a 303. és 304. §§-ban meghatározott következmények valamelyike, vagy halál állott be: a tettes tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő.»

1. A cselekmény mind három esete büntett. A házkutatás főleg a mérget és az ez iránti levelezések után eszközölnöd.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. Bizonyos-e, hogy az alkalmazott szer mérget volt? (Orvosszakértő.)

4. Ha az alkalmazott szer nem volt mérget, bizonyos-e, hogy az a sérült egészségére — tekintettel annak úgy testalkatára, mint egészségi állapotára is — ártalmas volt-e, vagy lehetett?

5. Mi módon adatott be, vagy alkalmaztatott a mérget vagy más szer? (Titokban? Erőszakkal?)

6. Az elkövetett cselekmény által az illető egyének egészsége tényleg megrontatott-e, avagy csak kísérlet forog fenn?

7. Bizonyos-e, hogy a halál a beadott vagy alkalmazott mérég következtében állott be? (Orvosszakértő.)

8. Szándékosan alkalmazta-e a terhelt a mérget, vagy más szert, s ha igen, vajjon azon szándékkal-e, hogy az illetőt megölje? (Gyilkosság vagy ennek kísérlete.)

9. Tudatában volt-e a terhelt annak, hogy a kérdéses mérég illetve szer alkalmazásával, az illető egészségét megronthatja?

10. Honnan szerezte a terhelt a mérget? s vajjon az, kitől a mérget, illetve szereket kapta, tudomással birt-e az elkövetendő cselekményről? s ingyen adta-e a szereket vagy mérget, avagy minő haszon fejében?

11. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1 p. Felbujtó.)

12. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

13. Hány éves volt a tettes? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16-ik életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekmény bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)

Btkv. 310. §. *«A ki gondatlanság által másnak súlyos testi sértést okozott: három hónapig terjedhető foghuzzal, és kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.»*

Ha azonban a súlyos testi sértés, az azt okozóknak saját hivatásában vagy foglalkozásában való járatlanságából, hanyagságából vagy azok szabályainak megszegéséből származott: egy évig terjedhető foghuzzal, és ötszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A 291. §-nak a foglalkozás eltiltására és újból megengedésére vonatkozó határozatai, e jelen szakasz eseteiben is alkalmazandók.»

1. A cselekmény vétség.

2. Hol, mikor történt a cselekmény?

3. Tudhatta-e a gyanúsított, hogy cselekménye vagy mulasztása által testi sértést okozhat? (pl. tudhatta-e a bujakóros beteg az érintkezés előtt azt, hogy ő beteg?)

4. Vajjon a terhelt a szokásos avagy előirt gondosság tekintetében, vagy felügyelet gyakorlásában tényleg hanyag volt-e? s minő szabályok kötelezték őt a gondos felügyeletre?

5. Nem-e valamely tévedés folytán követtetett el a cselekmény? Ki volt a tévedés okozója, s vajjon elkerülhető volt-e az?

6. Bizonyos-e, hogy a cselekmény a terhelt gondatlanságának a következménye, avagy más mellék-körülmények játszottak közre?

7. Mi módon s hogyan történt a testi sértés?

8. Minő hivatása vagy foglalkozása volt a terheltnek s miben nyilvánult járatlansága, hanyagsága, vagy a szabályok megszegése? (pl. ha a boltossegéd pálinka helyett lugodatot ad.)

9. Részesült-e a terhelt hivatásának, foglalkozásának (mesterségének) gyakorlatához szükséges oktatásban vagy sem? Szert tett-e már a kellő jártasságra?

10. Nem-e forog fenn felbujtás esete? (Btkv. 69. §. 1. p. Felbujtó.)

11. Részt vett-e valaki a cselekmény elkövetésében? A cselekmény elkövetését szándékosan előmozdította, vagy könnyítette-e valaki? (Btkv. 69. §. 2. p. Bűnsegéd.)

12. Hány éves volt a terhelt? Mult-e már 12 éves? Ha igen, 16-ik életévét túlhaladta-e már? Birt-e a cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással? (Btkv. 84. §. Beszámítást kizáró vagy enyhítő okok.)